

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXV

35 let

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Na Suhadolnikovi domačiji zapeli krampi — V soboto se je na Suhadolnikovi domačiji v Kokri zbralo blizu 80 brigadirjev. Prišli so iz kranjskih srednjih šol, vojaki iz vojašnice Staneta Žagarja ter študentje, da bi se ob pomoči vaščanov Kokre lotili elektrifikacije Suhadolnikove domačije. V soboto so od vznožja hriba do domačije (v dolžini skoraj dveh kilometrov) izkopali jame za električne drogeve in jarke za kabel, prihodnjo soboto pa bodo delavci Elektro iz Kranja postavili že prve drogeve. Takrat bodo v akciji sodelovali tudi člani kranjskega izvršnega sveta. Prva lokalna delovna akcija kranjske mladine je tudi uvod v letošnjo brigadirsko sezono. — Foto: D. Ž.

Gorenjska pred kongresom ZKS

Kritično o poročilu in resoluciji

V osnovnih organizacijah ZKS so kritično spregovorili o predlaganih kongresnih dokumentih — Tematske razprave o združevanju dela in sredstev in okrogle mize o aktualnih vprašanjih gospodarskega in družbenopolitičnega razvoja — Razprava dobro izhodišče delegatom za nastop na kongresu

mobilizacijsko in akcijsko. Podobna so bila tudi mnenja o osnutku in predlogu resolucije. Komunisti so poudarjali, da je preobsežna, preveč »učeno« napisana, da premalo določa cilje, ki jih želimo doseči in ne opredeljuje poti, ki naj vodijo do zastavljenih ciljev.

Medobčinski svet Zveze komunistov je v okviru priprav na 9. kongres Zveze komunistov Slovenije pripravil tudi obsežen program tematskih razprav o aktualnih vprašanjih družbenopolitičnega razvoja, predvsem s poudarkom na združevanju dela in sredstev v posameznih področjih oziroma panogah. Nekaj razprav je že bilo, druge pa se bodo zvrstile ta in prihodnji teden. Veliko pozornosti sta vzbudili razpravi »Dohodek kot gibalno družbenega razvoja« in razprava o vključevanju naših delovnih organizacij v med-

narodno delitev dela, ki so jih pripravili v okviru medobčinskega študijskega središča pri medobčinskem svetu ZKS za Gorenjsko.

Občinske konference pa razen tega pripravljajo še okrogle mize odgovornih gospodarskih in političnih delavcev o vprašanju združevanja dela in sredstev Gorenjke z drugimi področji v Sloveniji in Jugoslaviji ter razprave o aktualnih vprašanjih, s katerimi se srečujejo v določenem okolju.

Na vseh teh razpravah sodelujejo tudi delegati za kongres in nedvomno je tako široka razprava in obravnavanje aktualnih gospodarskih in družbenopolitičnih vprašanj dovolj velika podlaga delegatom za nastop in njihov prispevek na 9. kongresu Zveze komunistov Slovenije. (Več o predkongresni aktivnosti na Gorenjskem na 2. in 3. strani)

L. Bogataj

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Dodajmo letom življenje

Letošnji dan zdravja — 7. april je svetovna zdravstvena organizacija posvetila starejšim ljudem, ki jim leta postopoma delček za delčkom jemljejo telesno silo, ne pa nujno tudi življenjske sile, želje po aktivnosti, po vključevanju v tokove življenja vse naokoli nas. Zakaj takšna pozornost starejšim? Ne morda zato, ker bi bili kakšna posebna kategorija, sploh ne, ostajajo in morajo ostajati sredi otrok, mladih, manj mladih, sredi življenja torej. Le vse več je ljudi, ki jim sodobna prehrana, višji standard omogoča daljše življenje, s tem pa se spreminjajo tudi potrebe starostnikov. Zato pa se postavlja tudi vprašanje, ali tem potrebam znamo in moremo tudi priskočiti — vprašanje pa je namenjeno nam vsem, tudi bodočim starostnikom.

Starost ni bolezen, je pa nadloga. Prihaja potihoma in neboleče. Ni je tablete za pomlajevanje in je ne bo. Starost pa prinaša tudi lepe sadove, le da jih premalo opažamo. Ni več zgodnjega vstajanja, ni več hitenja za majhnim otrokom v vrtec, ni več ovir, da nimamo časa za to in ono, ni več ovir, da ne bi šli, kamor nas veseli. Starost je čas za novice iz vsega sveta. Čas je za prenašanje izkušenj na mlajše, čas za nasvet, ki ga lahko da le izkušena starost.

Vsako življenjsko obdobje ima svoje lepote, pa tudi senčne strani. Ali se potrudimo dovolj, da ba to, kar nam pač življenje prinaša, omilimo ali smo pripravljeni lajšati težave tudi starostnikom? Ljudje smo povezani med seboj, če to želimo ali ne. Blagostanje, zidovi, trdno zaklenjena vrata mnoge ženejo v samoto. Prav pa bi bilo, da bi želeli stati drugemu bolj ob strani. Starejši bi nam vedeli povedati, da je to prvo pravilo za bolj srečno življenje.

dr. Ana Kraker-Starman

Naselje Klanec za 4000 stanovalcev

Naselje naj bi v novem stanovanjskem naselju Klanec začeli graditi prva od novih 1269 stanovanj — Stanovanjski del mesta na vzhodu zaključil velik nakupovalni center, na jugu pa rekreativni center — Po javni razpravi bo o zazidalnem načrtu Klanec sklepala julija skupščina občine

— S sklepom izvršnega sveta občine Kranj o javni razpravi in javni obravnavi predloženega načrta za Planino julija letos naj bi načrt pooblaščenec, se sicer z več kot 300 zamudami, a vendarle začel pripraviti na nadaljevanje predvidene stanovanjske zidave na vzhodnem delu mesta. S pozicijami 39 hektarov naj bi na-

selje, ki so mu dali ime Klanec, na vzhodnem delu mesta zaključilo gradnjo. No, vzhodni del mesta bo pravzaprav zaključila vzhodna obvoznica, to je cesta, ki bo povezala Delavski most z bodočo cesto proti Jezerskemu, medtem ko bo sedanja že zgrajena cesta D pravzaprav delila bodoči stanovanjski del naselja Klanec na dva dela. V predlogu zazidave, s katerimi so se v Domplanu

ukvarjali že tri leta in pol, je predvidenih 1269 stanovanj za okoli 4000 prebivalcev. Prve lopate za novo stanovanjsko naselje naj bi zasadijo letos jeseni, stanovanja pa naj bi bila dokončana v letu 1986.

Predlog zazidalnega načrta za naselje Klanec se v mnogočem razlikuje od obeh stanovanjskih naselij na Planini, ki sta zrasli po letu 1973. Brez dvoma bo načrt v javni razpravi doživel še kakšne spremembe, predvsem glede nadaljnje gradnje šol v tem delu Kranja. Poleg stanovanjskega dela pa načrt predvideva tudi nekatere objekte, ki jih dosejdanja gradnja ni vključevala: to je regionalni nakupovalni center, kot so urbanisti poimenovali veliko blagovno hišo ob vzhodni mestni vpadnici, tako da bo dostopna ne le z zahodne strani novega dela mesta, pač pa tudi z odcepa bodoče avtoceste. Moderni nakupovalni center tipa hypermarket bo imel tudi vrsto specializiranih trgovin in prostorov, namenjenih uslužnostni dejavnosti, proizvodni obrti in seveda nekaj gostinskih lokalov. Vendar pa je že sedaj jasno, da bo za sedaj ostalo takšno trgovsko središče še nekaj časa le v načrtih, tudi ko bodo čez štiri leta tudi zadnji stanovanjski bloki že vseljeni.

Južno od bodočega nakupovalnega centra pa je na skoraj 82.000 kvadratnih metrih predviden športno rekreacijski park, ki ohranja tudi sedanji gozd, vrsta igrišč pa bo razporejena ob osrednjem takojmenovanem Hujškem drevoredu. V tem območju bo športna dvorana z več telovadnicami, igrišča za rokomet, košarko, odbojko, več tenis igrišč, kotalkališče, balinišče, veliko otroško igrišče in drugo.

Urbanisti so v stanovanjski del vključili več pešaskih ulic, trgov, stanovanjski bloki obkrožajo zelena dvorišča, podhodi pa preprečujejo križanje pešaskih poti s prometnimi tokovi. Še posebej so urbanisti upoštevali varovanje stanovanjskega naselja pred hrupom. Tudi dva vrteca in jasli so v notranjosti naselja, poti do teh objektov pa so speljane tako, da se nikjer ne križajo z motornim prometom, tako da bo varnost otrok pred prometom popolna.

L. M.

A. Zalar

Sejem gozdarstva in kmetijstva v Kranju

Številne novosti in sporedne dejavnosti

— O programu letošnjega sejem gozdarstva in kmetijstva so se začeli razmišljati že pred letom. Sodeč po napovedih lahko pričakujemo, da bo letošnji sejem nekoliko kvalitetnejši korak naprej, saj bodo v petek, 19. aprila, na sejem sodelovali prek 500 domačih razstavljalcev.

Velja omeniti Kmetijsko kombinat Kranj v celoti in TOZD Agromehaniko ter sejo organizacijo združenega kmetijstva, industrije, trgovine. Tako namerava KIT na sejmu celotno dejavnost, pri katerem bo sodeloval tudi KZK, bo razdeljen na razstavni prostor, Agromehaniko, kombinat ter prodajno-ekspozicijski del. Pri slednjem velja omeniti, da bodo na sejmu prista dolenska in belokranjska vina, odprta bo posebna razstava, kjer bodo na voljo domači izdelki, prav kranjske klobase, sir in podobne specialitete. Predvideni so vložili veliko razstavljenih sirm in novosti s področja mehanizacije ter podelili priznanja.

Posebnost sejma bo tudi tako imenovani spremljajoči program. Tako bosta nedvomno za ljubitelje in proizvajalce zanimivi predavanja. Uredimo naš vrt in Pridelovanje sadja. Kinološko društvo Skotja Loka bo priredilo telesno ocenjevanje športnih psov, lovska družina Udin boršt pa mednarodno lovsko strelsko tekmovalno na tarčo srnjak in na glavnate golobe. Omeniti velja še razpravo o dosežkih pri pospeševanju hribovskega kmetijstva na Gorenjskem. Razen tega bo v okviru sejma zbor delegatov Živnoredskega poslovnega skupnosti Slovenije in seja zbora za pridelavo lesa pri splošnem združevanju gozdarstva Slovenije.

In še ena pomembna prireditve: Kmetijsko-živilski kombinat — TOZD Agromehanika bo 17. aprila ob 11. uri v Hrastju pri Kranju odprl prodajno servisni center za kmetijsko mehanizacijo.

Predvideno je, da bo sejem v petek odprl kandidat za delegata za zvezni zbor zvezne skupščine Jože Skodlar. Pred začetkom sejma bodo ocenili razstavljenih sirm in novosti s področja mehanizacije ter podelili priznanja.

Z naftnimi gorivi bo še slabše

V državi niso zbrali dovolj deviz za nakup surove nafte, zato bo aprila oskrba z naftnimi gorivi še težja — Pri Petrolu iz dneva v dan rešujejo težave in plinsko olje razdeljujejo takorekoč na »recept«

Za osvetlitev sedanjih težav pri oskrbi z naftnimi gorivi začnimo pri številkah, o katerih je tekla beseda koncem lanskega leta. Pri Petrolu so trdili, da za solidno oskrbljenost potrebujemo v Sloveniji letos 1,96 milijona ton naftnih goriv. Lanska poraba je namreč znašala 1,9 milijona ton, dodatni ji moramo še 70 tisoč ton zalog na začetku leta. Na začetku letošnjega zalog ni bilo. Zvezna naftna bilanca pa je Sloveniji odmerila 1,835 milijona ton naftnih goriv. Že tedaj smo torej lahko napovedali, da bo oskrba težavna.

V prvih treh mesecih letošnjega leta je Sloveniji uspelo zagotoviti le 95,7 odstotkov naftnih goriv od predvidenih količin za to obdobje. Naftnih goriv je manjkalo po vsej državi zato, ker so v dveh mesecih in pol zbrali za uvoz surove nafte le 77 milijonov dolarjev, vsak mesec pa bi jih morali 158 milijonov dolarjev. Tako je izpadel uvoz 800 tisoč ton surove nafte s konvertibilnega tržišča. Zadreg je rešil poseg v zvezne naftne zaloge, iz katerih je prišlo 33 tisoč ton plinskega olja in 27,3 tisoč ton kurilnega olja. Uvozili pa so 30 tisoč ton mazuta in 40,5 ton tekočega naftnega plina. Tako se stroji v industriji vendarle niso množično ustavljali, čeprav se ponekod so. Zapolnjevanje v naftne zaloge in uvoza je bila poraba mazuta v Sloveniji za 13 odstotkov nad predvideno, medtem ko je bila poraba pri motornih bencinih pod predvideno.

Aprila bo z naftnimi gorivi še težje. Devizni priliv je na začetku leta že običajno manjši. Republike deviz za uvoz surove nafte niso zagotovile, tudi Slovenija ne, čeprav je najboljši plačnik. V prvih treh me-

secih je zbrala nekaj več kot 21 milijonov dolarjev, morali bi jih vsak mesec 20 milijonov dolarjev. Druge republike so v »skupno vrečo« dale še manj in trenutno je na razpolago premalo deviz, da bi aprila tanker pripeljal surovo nafto. Pri nas pač kupujemo vsakega posebej. V okviru države zdaj iščejo rešitev iz hudih težav. Saj, če tankerja aprila ne bo, bo oskrba z naftnimi gorivi najslabša, odkar nas pesti energetska kriza.

Slovenija bo slej ko prej ponovila svoj predlog, naj vendarle osvojimo sistem, ki smo ga uvedli lani, saj se je v Sloveniji izkazal kot dober. Letos so se pri zbiranju deviz spet vrtnili na stari sistem, ki vse bolj kaže, kako je nespodbuden, saj nobena od republik in pokrajin svojih obveznosti do »skupne vreče« ni izpolnila. Prispevek v »skupno vrečo« namreč ni še nikakršno zagotovilo za oskrbo z naftnimi gorivi.

Hitro bodo morali poiskati rešitev, kajti oskrba z naftnimi gorivi je vse težja. Pomanjkanje seveda te dni najbolj občutijo kmetje, saj so se na poljih začela pomladanska dela. Pri Petrolu stvar rešujejo iz dneva v dan. Če pride poziv, da je goriva neke zmanjkalo, posredujejo. Tako rekoč »na recept« ga razvažajo. Razpoložljivo plinsko olje zdaj usmerjajo na kmetijska območja, manjka pa ga za tovornjake in druga vozila. Že nekaj časa kupcem ne vozijo na dom naročenih količin goriva, kurilnega olja na bencinskih črpalkah ne prodajajo.

M. Volčjak

21. SEJEM GOZDARSTVA IN KMETIJSTVA

KRANJ, 9. — 19. APRIL

• razstava in prodaja gozdarske in kmetijske mehanizacije • hlevske opreme vseh vrst priključkov • orodja za vrtičkarje • lovska razstava in ponudba lovske opreme • razstava živilske in prehranske industrije • prodaja blaga široke potrošnje po sejemskih nižjih cenah

Gorenjska pred kongresom ZKS

Demokratska razprava

Kamnik — Predkongresne razprave kamniških komunistov dokazuje njihovo pripravljenost kar najbolj široko in demokratsko poseči na vsa pomembnejša družbena področja. Ko so razpravljali o kongresnih dokumentih, se namreč niso zapirali v ozke partijske kroge, temveč so spodbudili zlasti tiste posameznike in institucije, ki se z določenim vprašanjem ukvarjajo strokovno.

Tako so razprave potekale v dveh smereh: osnovne organizacije zveze komunistov in aktiv komunistov delavcev neposrednih proizvajalcev so gradiva obravnavali splošno in celovito, razne specializirane razprave pa so se dotikale najbolj perečih vprašanj. Tako so pri občinskih sindikalnem svetu skupaj s predstavništvom delovnih organizacij razpravljali o ustvarjanju in delitvi dohodka. V enotah teritorialne obrambe so spregovorili o uresničevanju koncepta splošne ljudske obrambe, prav tako je to poglavje posebej pretrpetel še komite za SLO in DS. Posebej so spregovorili tudi o izobraževanju, zlasti o celodnevni osnovni šoli. Pri tem so ustvarjalno sodelovali tudi sveti staršev. Mladina je skupaj s kamniškimi klubom študentov razpravljala o tem, kako se v družbeno življenje vključujejo študenti komunisti in bodoči intelektualci.

Vse splošne razprave so namenjale največjo pozornost na eni strani dohodkovnim odnosom, na drugi pa odgovornosti. Komisija za politični sistem bo pripravila strnjeno razpravo o obeh vprašanjih, ki ju bodo delegati ponesli na deveti kongres. Ob obravnavi resolucije so se vse osnovne organizacije zveze komunistov posvetile tudi razmeram v lastnem okolju. Tako so razprave izubile prizvok splošnosti in omogočile oblikovanje tehničnih stališč. Ostala vprašanja, ki so poleg dohodkovnih odnosov in odgovornosti burila največje razpravljalcev, so bila še varstvo okolja in načrtovanje prostora, zaposlovanje in zagotavljanje dela mladim generacijam ter omejevanje družbene režije in administracije. Vsa ta vprašanja so v resoluciji premo obdelana. Tudi o družbenopolitičnem zboru kot usmerjevalnem elementu občinske politike je premo govorila, so ugotovili kamniški komunisti. Sedanjí družbenopolitični zbor še ni najboljši, zato bi ga veljalo tudi v kongresnih dokumentih do kraja izboljšati.

Na devetem kongresu Zveze komunistov Slovenije bo iz Kamnika sodelovalo pet delegatov in sicer Jelka Tušar iz Ete, Drago Sladič iz Integrala, Milan Spruk iz Titana ter Kazimir Keržič in Ana Cerkvenik iz krajevnih skupnosti Kamnik.

D. Zlebir

Naloge v stanovanjskem gospodarstvu

Kranj — Komite občinske konference zveze komunistov je že razpravljala o nalogah komunistov na področju uveljavljanja novih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu. Lani so o tem že dvakrat razpravljali in sprejeli več sklepov. Zato so sklenili, da bodo jeseni na občinski konferenci zveze komunistov preverjali, kako so se uresničevale zahtevane naloge in sklepi. Ponovno so opozorili, da so za to odgovorni predvsem komunisti, razen tega pa še Domplan, Samoupravna stanovanjska skupnost, izvršni svet občinske skupščine in socialistična zveza.

Razprava na komiteju občinske konference ZK, ki je zasedal v širši sestavi, je sodila tudi v program predkongresnih razprav. Zaradi pomembnosti problematike glede družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu naj opozorimo na nekatere sklepe, ki so bili v občini že sprejeti.

• Komunisti v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih morajo zagotoviti sprejem pravilnikov za razreševanje stanovanjskih vprašanj in uskladištev z obstoječim zakonom. Pri tem se je treba zavzeti za jasnejše odnose pri reševanju stanovanjskih vprašanj in zagotoviti, da bodo delavci sproti obveščeni o oblikovanju in uporabi sredstev, ki se v občini združujejo za solidarnost.

• Komunisti v organih samoupravnih interesnih skupnosti, občinske skupščine, izvršnem svetu, v izvajalskih organizacijah s področja urbanizma, projektiranja, gradbene operative, industrije gradbenega materiala ter instalcijskih in obrtnih dejavnosti si morajo prizadevati za čim hitrejšo in popolnejšo uskladištev planskih dokumentov. Med sklepi so med drugim še posebej poudarjene naloge komunistov v Domplanu. Le-ti se morajo predvsem opredeliti glede odnosov do hišnih svetov in takoj pripraviti iz-

hodišča za vrednotenje opravil in stroškov ter za ureditev odnosov s hišnimi sveti.

• V samoupravni stanovanjski skupnosti naj delegati pri svojih odločitvah resnično upoštevajo interese izvajalcev in želje uporabnikov, seveda v skladu z možnostmi in širši družbenimi interesi. Potrebna je akcija za ustrezno organiziranje servisne dejavnosti za vzdrževanje stanovanj. Za to so odgovorni predvsem komunisti v izvršnem svetu.

• Po dosedanjih ugotovitvah delovanje hišne samouprave marsikje šepa. Zato je pri vseh hišnih svetih treba ustanoviti aktivne komunistov in opredeliti njihove okvirne naloge. Aktivni naj bi zagotovili predvsem hišno samoupravo. Upoštevati je treba tudi druge oblike sodelovanja, akcije v socialistični zvezi, samoupravni stanovanjski skupnosti ter v organizacijah združenega dela, ki opravljajo strokovna dela na stanovanjskem področju.

• Posebej so našteje tudi naloge komunistov v socialistični zvezi in njenih organih. Le-ti morajo poskrbeti za uresničevanje akcijskega programa glede uresničevanja zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Predvsem je treba zagotoviti uresničevanje nalog, ki so povezane z roki.

In nazadnje naj omenimo še dve nalogi. Pri načrtovanju soseske se morajo komunisti zavzemati za to, da bodo delavci in občani bolj odločni o tem, kakšna naj bodo stanovanja in kako opremljena. Treba je tudi oceniti, ali so izvajalci stanovanjske gradnje v občini res v monopolnem položaju takrat, ko gre za pridobivanje del pri stanovanjski gradnji. Z zbranimi sredstvi bi morali zgraditi čimveč stanovanj.

A. Zalar

Težave ne smejo zamegliti dolgoročnih ciljev

Na seji občinske konference Zveze komunistov Škofja Loka so obravnavali oceno volitev in aktualne gospodarske razmere v občini, kjer imajo težave zaradi slabe oskrbe z nafto in reprodukcijskimi materiali — Priprave na kongres potekajo po programu

Škofja Loka — Na četrtkovni seji občinske konference Zveze komunistov Slovenije Škofja Loka so obravnavali potek marčnih volitev v delegatske skupščine. V občini se je v združenem delu in krajevnih skupnostih odzvalo pozivu na volitve 92 odstotkov volilcev in konferenca je potek in izid volitev ugodno ocenila. Poudarili so, da je dobra izpeljava volitev predvsem plod vsestranske aktivnosti v predvolilnem obdobju tako Zveze komunistov, kot sindikata, mladine, ZZB NOV in tudi delavskih svetov ter drugih samoupravnih organov, predvsem pa aktivistov SZDL. Konferenca je vsem, ki so pomagali pri izvedbi volitev, izrekla javno zahvalo.

Na seji so poudarili, da zapleten postopek same izvedbe volitev zahteva določene poenostavitve, predvsem pa bo treba pri naslednjih volitvah še veliko več pozornosti posvetiti predkandidacijskim postop-

kom in doseči enotne kandidacijske liste.

Zatem so na konferenci obravnavali aktualne družbenopolitične razmere v občini in pri tem opozorili zlasti na pomanjkanje nafte v občini zaradi česar je že bila uvedena racionalizirana poraba. Slaba preskrba s surovinami in reprodukcijskimi materiali pa povzroča zastoj in spremembe proizvodnih programov v več tovarnah. Vodilni delavci v tovarnah se tako morajo ukvarjati predvsem s kratkoročnimi rešitvami, da zagotovijo material za delo naslednji dan ali teden. Vendar pa samoupravni organi in družbenopolitične organizacije zaradi tega ne bi smeli pozabiti na dolgoročno uvajanje takšnih programov v proizvodnjo, ki so energetsko manj zahtevni, ki zahtevajo manj uvoženih delov in za katere se

reproveriga lahko sestavi doma. Če se s temi vprašanji ob vsakodnevni težavi v proizvodnji ne bo nihče ukvarjal, se bo kriza še poglabljala.

Na konferenci so ocenili tudi predkongresne razprave. V večini osnovnih organizacij so že obravnavali poročila, predlog resolucije in spremembe statuta. V večini osnovnih organizacij so poudarili, da bi morala biti resolucija zapisana kratkotrajno in bolj razumljivo, da bi morala natančno opredeliti cilje razvoja in poti, ki vodijo do njih. Pripombe osnovnih organizacij na posamezna področja resolucije so bile tudi povsem konkretne. V večini osnovnih organizacij so razpravo o dokumentih poyezali z razpravo o najbolj aktualnih vprašanjih v svojem okolju.

Konferenca je tudi podprla predlog, da je mandat za vodilne funkcije v Zvezi komunistov dve leti z možnostjo enkratne ponovitve. Člani konference so poudarili, da demokracija ne zagotavlja dolgoročnih mandatov, temveč javnost dela.

L. Bogataj

Temeljito o razvojnih programih

Komunisti naj bi po programu, ki so ga sprejeli, tekoče spremljali vso gospodarsko in družbeno problematiko — Aktivno in odgovorno delo predvsem v osnovnih organizacijah ZK

Radovljica — Po minulem programskem obdobju so občinska konferenca ZKS Radovljica in njeni organi sprejeli konkreten akcijski, usmerjeni program, ki so ga na vseh področjih svojega delovanja dolžni uresničevati komunisti.

Predvsem si bodo še naprej prizadevali za uveljavljanje družbenoekonomskih odnosov in gospodarske stabilizacije. Po akciji sprejemanja samoupravnih sporazumov in družbenega dogovora o temeljih plana občine za naslednje srednjeročno obdobje čaka vse komuniste usklajevanje planov in planiranja. Vse, kakor bodo morali poskrbeti za realno planiranje na vseh področjih. V radovljiški občini se obetajo štirje večji posegi v prostor za zaježitvijo, cestno, železnico in elektrovozom. Morali bodo poenotiti gospodarjenje s prostorom, ker je dokumentacija že zastarela. Prav tako je za občino pomembno, da še naprej vztraja pri ureditvi nekaterih vprašanj na področju turizma, trgovine, komunalnega gospodarstva in gradbeništva.

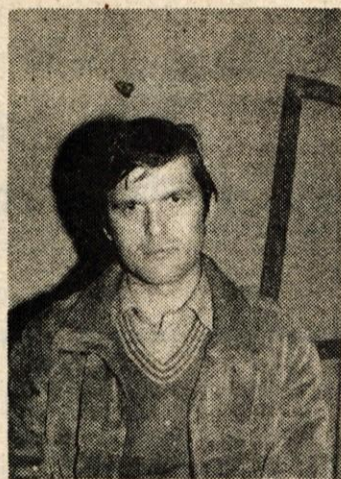
Zelo pomembni so razvojni programi, ki jih bo treba po temeljiti nadaljnji razpravi opredeliti, posebej pozorno pa so razvojne programe dolžni pripraviti v temeljnih organizacijah, ki so v občini opredeljene kot nosilci gospodarskega razvoja.

Komunisti naj bi v vseh sredinah in tudi na občinski ravni tekoče spremljali izgube v temeljnih in delovnih organizacijah. Trajne izgube se pojavljajo v Mladinskem domu v Bohinju in v hotelu na Pokljuki, vse bolj očitna je problematika izgub v Verigi. Le na temelju dolgoročnih usmerjenih sanacijskih programov bi se lahko reševala problematika izgub.

Komunisti si morajo prizadevati za združevanje sredstev, tudi investicijskih. Vzporedno in skladno z razvojem dohodkovnih odnosov se mora razvijati tudi sistem svobodnega menjave dela na osnovi konkretnih programov in poročil o njihovem uresničevanju. Obvladovati je treba obseg skupne porabe. Delegatski sistem mora sloneti na resničnem usklajevanju vseh interesov.

Komunisti bodo lahko tekoče spremljali probleme, samo, če bodo aktivno delovali v svojih osnovnih organizacijah, ki so mesto dogovaranja. Letos bodo ustanovili osnovne organizacije predvsem v tistih okoljih, kjer bodo za to statutarne pogoji. Še posebej naj bi spremljali tiste osnovne organizacije, ki do zdaj niso bile dovolj aktivne, in treba jim bo zagotoviti tudi vso pomoč.

D. Kuralt

Beseda delegatov

Branko Rožič

Vsi za boljše gospodarjenje

»V naši delovni organizaciji, zaposlen sem v delovni organizaciji Tokos Tržič, smo pred dvema letoma pripravili celovit program stabilizacijskih ukrepov z željo, da jih podpre večina delavcev, ker ga homo le tako lahko uspešno uresničevali. V razpravi o predlogu ukrepov smo naleteli na odpor posameznikov ali ožjih skupin, vendar je bil predlog ukrepov z večino glasov sprejet na zboru delavcev,« pripoveduje delegat za 9. kongres Zveze komunistov Slovenije iz Tržiča Branko Rožič.

»Ko smo kasneje na sestankih družbenopolitičnih organizacij pregledovali dosežene uspehe, smo ugotovili, da so zelo odvisni od zavzetosti posameznih vodij v proizvodnji. Prav tako smo ugotovili, da so se slabše uveljavljali tisti predlogi oziroma ukrepi, pri katerih nismo postavili jasnega cilja, ki ga želimo doseči.

Kljub temu se lahko pohvalimo, da smo dosegli precejšnjo uspehe. Zmanjšali smo stroške za energijo, kilometrine, dnevnice in druge stroške, ki jih lahko zmanjšamo z delovno disciplino in doslednostjo pri delu. Prav tako smo izboljšali časovne normative za določene dele delovnega procesa, izboljšali smo tehnologijo in uspeli smo pri izpeljavi dohodkovnih odnosov znotraj delovne organizacije. Slabše pa smo uspeli pri urejanju medsebojnih odnosov, delovni disciplini in zmanjšanju odsotnosti z dela.

Vzrok za manjšo zavzetost pri uresničevanju »tovarniškega« stabilizacijskega programa je po mojem mnenju tudi v tem, da med delavci vse bolj prevladuje prepričanje, da na poslovanje delovne organizacije vpliva vse več zunanjih dejavnikov in je vse manj od prizadevanosti in pridnosti kolektiva odvisno, kako uspešno bomo gospodarili. Zato se po mnenju nekaterih ni vredno prizadevati za zmanjševanje stroškov in boljše delo.

Vendar mora biti predvsem Zveza komunistov dosledna in se boriti za to, da bo tudi naš tovarniški stabilizacijski program uresničen. Komunisti moramo biti s svojim delom in zavzetostjo zgled. Le tako se bomo lahko vsi skupaj borili za boljše gospodarjenje.

L. Bogataj

Odgovornost še pozabljena

Tržiški komunisti so priprave na 9. kongres zveze komunistov Slovenije ugodno ocenili ter opozorili na nekatere pomanjkljivosti, ki se pojavljajo v kongresnih dokumentih in v praksi — V petek bo v Peku okrogla miza o združevanju dela in sredstev v delovni organizaciji, republiki, državi in zunaj nje

Tržič — Tržiški komunisti so na petkovni seji občinske konference ugodno ocenili dosedanje priprave na 9. kongres zveze komunistov Slovenije. Ugotovili so, da je bila javna razprava o predlaganih kongresnih dokumentih plodna zlasti v združenem delu, kjer komunisti podpirajo osredotočenost na premagovanje gospodarskih težav.

Glavni cilj in naloga zveze komunistov Slovenije namreč tudi v naslednjem štiriletnem obdobju ostaja boj za dosledno uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, spoštovanje ustavnih načel in vsebine zakona o združenem delu, uveljavljanje samoupravnega združevanja dela in sredstev ter za prevlado samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja nad odločanjem državnih organov v našem gospodarskem in javnem življenju. Čeprav besedilo resolucije 9. kongresa slovenskih komunistov obsega veliko strani, pa Tržičani menijo, da je v nekaterih poglavjih še vedno preveč splošna in bo potrebno nekatere vprašanja določeneje opredeliti.

Iz združenega dela je prišla tudi pripomba, da kongresni dokumenti spričo zahtevnih nalog komunistov na področju gospodarstva premalo poudarjajo vprašanje odgovornosti. Opozorili so še na pomanjkljivosti v zvezi z obveščanjem komunistov o aktualnih dogajanjih doma in v svetu, ki pogosto prepoznajo doseže osnovne sredine. To se je najočitneje pokazalo ob pojavu nacionalizmov.

Glede enoletnega mandata so tržiški komunisti na seji občinske konference podprli predlog iz kongresnega dokumenta in osvojili stališče, naj bi trajanje mandata obravnavali republiški statuti zveze komunistov.

V okviru priprav na 9. kongres, ki se bo začel čez dober teden dni, bodo tržiški komunisti v petek organizirali okroglo mizo. Nosilka je tovarna obutve Peko, ki bo k sodelovanju pritegnila vse gorenjske čevljarke tovarne, razprava pa se bo sukala okrog združevanja dela in sredstev v delovni organizaciji, republiki, državi in zunaj nje.

H. Jelovčan

Izobraževanje komunistov

Jesenice — V organizaciji Delavske univerze teče v jeseniški občini seminar za člane sekretariata v osnovnih organizacijah zveze komunistov, družbenopolitično izobraževanje novo izvoljenih vodstev v osnovnih organizacijah torej, katerega namen je, da bi bilo njihovo delo bolj učinkovito. Seminar zajema okrog 500 komunistov, poteka v trinajstih skupinah, v popoldanskem času. Izobraževalne teme, ki jim je pripravil občinski komite, ZKS Jesenice so naslednje: organiziranost in naloge osnovne organizacije ZK, vloga osnovne organizacije ZK v splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti ter vloga in naloge občinske konference ZK.

6100 dolarjev izvoza na prebivalca

Škofjeloški občini so lani dosegli večino z resolucijo zastavljenih ciljev — Izvoz se je povečal za 46,5 odstotka, pokritje izvoza z izvozom pa je poraslo na 196,5 odstotka — Izvoz na prebivalca znaša 6100 dolarjev, kar je največ na Gorenjskem — Porasta stroškov škofjeloško gospodarstvo ni uspelo pokriti z višjimi cenami na svetovnem trgu, zato je dohodek manjši

Škofja Loka — V resoluciji o poslovanju so za leto 1981 v škofjeloški občini zapisali, da si bodo prizadevali uresničiti naslednje cilje: povečati izvoz in s tem vsaj delno, če ne povečati raven industrijske proizvodnje, družbeni proizvod naj bi porasel za 3 do 4 odstotka, zaposlenost naj bi se povečala za 1,5 odstotka, toliko, da bi zaposlenost naravnost prirastel. In končno, da bi bila skupna poraba obrabljene in novega materiala, znotraj porabe, naj bi skupna poraba porasla, medtem ko naj bi se investicijska in ohranilna zmanjšala.

Skupni računi gospodarstva kažejo, da je lani v škofjeloški občini izvoz porasel za 42 odstotkov, kar je za 3 odstotke več kot je bilo predvideno. Stroški izvoza so porasli v Škofji Loki za 48 odstotkov in na Gorenjskem za 41 odstotkov. Tako je bil dohodek škofjeloškega gospodarstva za 28 odstotkov večji, medtem ko je povprečen dohodek na Gorenjskem zna-

šal 34 odstotkov. Zato je manjši tudi čist dohodek, ki je v primerjavi z letom 1980 večji za 24 in na Gorenjskem za 28 odstotkov. Osebnih dohodkov pa so porasli za 31 in na Gorenjskem za 32 odstotkov.

Posebno so lahko zadovoljni z izvoznimi dosežki, saj se je izvoz povečal za 46,5 odstotka ob zmanjšanem uvozu in tako so dosegli 196,5-odstotno pokritje uvoza z izvozom. Po tem pokritju so na tretjem mestu na Gorenjskem in sicer za Trzinom in Radovljico. Po višini izvoza pa so na drugem mestu in sicer takoj za Kranjsko. To pomeni, da je škofjeloško gospodarstvo doseglo 6100 dolarjev izvoza na prebivalca, kar je največ na Gorenjskem, kjer velja povprečje 5300 dolarjev na prebivalca. V Kranjski so izvozili 6000 dolarjev na prebivalca, v Radovljici 5600 dolarjev itd.

Izreden prodor na tuja tržišča pa se pozna pri manjšem doseženem dohodku, čistem dohodku in osebnih dohodkih, kar pomeni, da delovne

organizacije hitrega naraščanja stroškov niso mogle kriti z višjimi cenami na tujih trgih. Povečala se je tudi udeležba izvoza v celotnem prihodku. Leta 1980 je izvoz predstavljala 9,2 odstotka celotnega prihodka, lani pa že 12 odstotkov.

Izgube so se lani povečale in znašale 21,4 milijona dinarjev. V izgubi sta bili obe Iskrini tovarni in so jo poravnali iz lastnih rezervnih skladov. Ob tem velja poudariti, da so ob koncu leta imeli v obeh tovarnah 31,7 milijona dinarjev terjatev do kupcev.

Proizvodnja se je po obsegu povečala, vendar vrednostno ni dala pričakovanih rezultatov, zato je tudi družbeni proizvod porasel nekoliko manj, kot so planirali. Poraba je rasla počasneje od družbenega proizvoda, kar pomeni, da so bile vse oblike porabe realno pod ravni letu 1980. Problema nezaposlenosti ni, čeprav so zaposlili na novo le 0,3 odstotka delavcev. Investicije pa so se tako skurčile, da že zavirajo nadaljnji razvoj. Velik problem je tudi v tem, da v združenem delu že imajo presežke sredstev za razširjeno reprodukcijo, nimajo pa investicijskih programov, ki bi ustrezali dogovorjenim merilom v občini in republiki.

L. Bogataj

S slabo oskrbo v drugo četrletje

Slabi oskrbi s surovinami in deli se je pridružilo še pomanjkanje nafte — Ogrožena je kmetijska proizvodnja, ker primanjkuje krmil — Velika oddaja živine v klavnice — Ob kratkoročnih ukrepih ne gre pozabiti na dolgoročne cilje razvoja

Škofja Loka — V škofjeloški občini se že dober teden srečujejo z izrednim pomanjkanjem nafte. To ni povezano le s splošnim pomanjkanjem tekočih goriv pri nas, temveč je tudi posledica premajhnih zalog so poudarili na četrtkovi seji občinske konference Zveze komunistov, ko so obravnavali aktualne družbenopolitične razmere v občini. Pomanjkanje nafte pesti posebno kmetijstvo, ker se zaradi pomanjkanja goriva ustavljajo splošna dela na poljih in v gozdu. Pomagajo si tako, da je komite za družbeno planiranje in razvoj pri občinski skupščini uvedel racionalizirano porabo in sicer lahko dobijo delovne organizacije za avtobus 100 litrov goriva dnevno, za kamion 50 litrov, prioriteto pa ima kmetijstvo. Za vse druge porabnike so naftne pipe zaprte.

Tudi preskrba z repromateriali in surovinami postaja v nekaterih organizacijah združenega dela kritična in ponekod imajo že zastoj v proizvodnji, v večini večjih delovnih organizacij pa imajo dnevno probleme s premeščanjem delavcev in s spremembami proizvodnih programov. Problem pa ni le v oskrbi z uvoženimi deli, temveč tudi z domačimi, čeprav je škofjeloško gospodarstvo sklenilo vrsto samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev, katerih rezultat bi morala biti boljša preskrba. Niti združevanje deviznih sredstev ne zagotavlja več redne oskrbe. Posledica je manjša industrijska proizvodnja in težave pri izpolnjevanju obveznosti do zastavljenih izvoznih ciljev.

Zaradi pomanjkanja krmil oziroma beljakovinskih in vitaminskih substanc je ogrožena reja živine. Zaradi pomanjkanja krmil kmetje namreč v zadnjih tednih oddajajo živino v klavnice, posledice pa se bodo čutile več let, če se zmanjševanja črede ne bo ustavilo. Ob takšnih razmerah vsa pripravljena združenega dela, da s prispevki od osebnega dohodka pomaga kmetijstvu za večji pridelek, zvodeni.

Posledice takšnih razmer se že občutijo. V prvih mesecih je naveden izvoz, poslabšala se je devizna in dinarska likvidnost združenega dela, ker so obrestni vse višje. Veliko denarja ima škofjeloško gospodarstvo tudi v terjatih.

Čeprav imajo v združenem delu izredno veliko problemov pri zagotavljanju surovin in delov ter organizaciji proizvodnje, ne kaže pozabiti na reševanje dolgoročnih ciljev in problemov, so poudarili na seji konference ZKS. Predvsem je treba v vseh delovnih in temeljnih organizacijah preveriti proizvodne programe in razvijati tiste, ki imajo dolgoročno možnost oskrbe s surovinami, možnost izvoza in so energetsko manj zahtevni. Treba je pregledati organizacijo dela in izkoriščenost delovnega časa. To pomeni spremembo planov in sprejem ukrepov, ki naj omogočijo uresničevanje planskih ciljev. Treba se je zavzemati, da se vsa problematika rešuje na samoupravni način in prav združeno delo se mora upreti najrazličnejšim poskusom administrativnega urejanja problemov.

To naj bo predvsem naloga družbenopolitičnih organizacij, saj brez jasno sprejetih usmeritev in ciljev ne samoupravni organi ne poslovni delavci ne morejo uspešno uresničevati razvojnih ciljev.

L. Bogataj

Družbeno izobraževanje je pomembno

Pri občinski konferenci ZKS Radovljica so posvetili posebno pozornost družbenopolitičnemu usposabljanju članov osnovnih organizacij ZK — Seminarji in druge oblike idejnopolitičnega usposabljanja

Radovljica — Ko so v osnovnih organizacijah Zveze komunistov po krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela izvedli nova vodstva, so se pri občinski konferenci ZKS obremenili, da za sekretarje in namestnike organizirajo seminarje in tako nadaljujejo z že nekaj let uspešnim idejnopolitičnim usposabljanjem članstva. Seminarji so pripravili minulo soboto in je le ena izmed oblik izobraževanja. Vendar so bili trije udeleženci mnenja, da seminar ni namenjen samo za sekretarje in namestnike sekretarjev osnovnih organizacij Zveze komunistov, temveč bi bil dobrodošel za vse

Milan Kos je sekretar osnovne organizacije ZK Vrtnarstva Kos

Konec ogrevanja stanovanj

Kranj — Danes, v ponedeljek, so v stanovanjskih blokih krajevnih skupnosti Planina, Bratov Smuk in Huje prekinili ogrevati stanovanja, ker je v stanovanjih postajalo zmanjkalo mazuta. Lani se je okoli 12.000 prebivalcev ogrevalo brez tople vode in ob ogrevanju radiatorskih. Medtem ko ob ugodnih temperaturah, dnevne zdaj dosegajo več kot 18 stopinj, ni tako pri ogrevanju v neogrevanem stanovanju, pa je večji problem toplote v stanovanjih, v jasnih in solah. Izvršni svet, ki se je popoldne na izredni seji, je zato sprejel odločbo, da se preneha ogrevati tudi v organizacijah združenega dela, skupnostih in posameznih stanovanjih. Obiljubljena količina 25 litrov mazuta, ki naj bi jo še danes prejele cisterne Istra-benza pa bi se zmanjšala na minimalno ogrevanje stanovanj. Stanovanjencev in jasli na Planini. Količinami bi bili zagotovljeni prostori v teh objektih za ogrevanje pet dni, dotlej pa bi morali imeti v komite za gospodarstvo dobiti nove količine mazuta, v primeru bi pač morali poseči po rezervnih gorivih (kurilno olje). Sklepi so tudi izredna seja izvršnega sveta samoupravne stanovanjske organizacije, da bi spremenili odlok o času ogrevanja za vsa naselja. Izvršni svet je priporočil družbenopolitičnim skupnostim v krajevnih skupnostih in v Planini, da stanovanjem pojasnijo nastalo situacijo, saj ima ob pomanjkanju nafte naših derivatov prednost industrija. Oskrba družbenih porabnikov v Kranju, ki je na primer Bolnišnica za porodništvo in ginekologijo, poteka zado-

z Bleda: »Na seminarju smo obravnavali več zanimivih tem, ki bodo za naše delo v osnovnih organizacijah prav gotovo pomembne. Že večkrat sem se udeležil takih in podobnih seminarjev, vendar zdaj lahko z gotovostjo trdim, da so tega skrbno pripravili, saj je dovolj kritičen. Slušateljem se teme posredujejo tudi s praktičnimi pogledi in izkušnjami, predvsem pa se kritično osvetljujejo posamezni problemi. Pri tem lahko sodelujemo tudi vsi slušatelji.«

Janko Vojvoda, sekretar osnovne organizacije ZK osnovne šole v Bohinjski Bistrici: »Seminar je koristna oblika usposabljanja članstva, saj smo tako seznanjeni z vsemi pomembnimi temami. Ta seminar je dobro pripravljen in mislim, da so vsi slušatelji lahko zadovoljni. Lahko se pogovorimo o problemih, s katerimi se srečujemo v posameznih okoljih. Za bohinjsko zgornjo in spodnjo dolino je značilno, da sta premalo povezani. V Bohinju je več krajevnih

skupnosti in več osnovnih organizacij Zveze komunistov. Veliko problemov pa je skupnih, zato bi bilo prav, ko bi se na bohinjskem področju bolj povezovali. Mislim, da je za sekretarje in namestnike sekretarjev dovolj organiziranih oblik idejnopolitičnega usposabljanja, vendar bi morali izobraževati tudi člane osnovnih organizacij ZK.«

Marjan Jensterle, namestnik sekretarja osnovne organizacije ZK Postaje milice Bohinjska Bistrica: »Seminar se mi zdi zanimiv in koristen. Vendar ne bi smel biti namenjen le sekretarjem in namestnikom sekretarjev osnovnih organizacij Zveze komunistov, temveč bi bil dobrodošel za vse člane osnovnih organizacij. Prav bi bilo, ko bi po osnovnih organizacijah Zveze komunistov delali po statutu in po programu tudi glede idejnopolitičnega izobraževanja, da bi sleherni član Zveze komunistov tudi tu čutil svoje dolžnosti in odgovornost.

D. Kuralt

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Kako naj se učim (4)

Pri učenju je važno predvsem to, da tudi razumemo, česar se učimo. Zato učitelja vprašajmo, kadar nam kaj ni jasno. Če v knjigi ne razumemo izraza, pogledajmo v slovarček tujk. Prosimo sošolca, da nam razloži, česar nismo razumeli. Srednješolec bi moral imeti v priročni knjižnici slovarček tujk, enciklopedijo, atlas, tabele. Razumevanje je prvi ključ do učinkovitega učenja.

Posamezne dele učne snovi je lažje osvojiti, če bomo imeli pred očmi celoto, zato na začetku šolskega leta preletimo učbenik oziroma snov, ki jo bo treba predelati. Tako bomo posamezni deli bolj smiselni in ne več zopni v primerjavi s poglavji, ki nam bodo všeč.

Kaj pa takojšnje učenje? V šoli poslušamo razlago in domala že vse pozabimo, preden se je snov treba naučiti. Največ se naučimo ob prvem branju snovi oziroma takojšnjem osvajanju po razlagi. To se zdi ob navidezno brezbriznem odnosu do šole preveč »pifarsko«, vseeno pa bi veljalo vsaj poskusiti.

Zlato pravilo učenja je predvsem ponavljanje. Cilj učenja je pridobiti znanje. Znanje pa je lahko zelo ohlapno, lahko je trdnje ali uporabno. Najnižja oblika znanja je prepoznavanje. Slišimo podatek in ga že pozabimo, toda ko ga kdo omeni, se ga spomnimo. Trdnjše oblika znanja je zmožnost, da obnovimo naučeno snov. Če pa to snov večkrat ponovimo, jo toliko utrdimo, da smo znanje zmožni uporabljati tudi v situaciji, ki ni vezana na šolo. Šele to je pravo znanje, do katerega pa se sorazmerno malokrat dokopljemo.

Posebno učinkovita oblika učenja je preglednica. Učenci jo navadno napravijo pred kontrolno ali šolsko nalogo kot »plonkegelček«. Ob resnem miselnem naporu skušajo v kar najbolj zgoščeni obliki napisati vse, kar bi jim prišlo prav za prepisovanje. Mnogokrat se jim sicer ne posreči prepisovati, znanje pa vendarle napisati tisto, kar je treba. Učenci, ki se želijo učiti učinkovito, naj delajo preglednice za posamezna poglavja. V času, ko bodo želeli snov ponavljati, bo to nadvse učinkovit pripomoček za obnovitev snovi.

Srednja šola je čas, ko mnogi učitelji med predavanjem prepuščajo učencem samim, koliko si zabeležijo. Zapiske po učiteljevem predavanju so prav tako priložnost za učinkovito učenje. Učenec se nauči »z enim ušesom« poslušati učitelja, istočasno pa oblikuje svoje stavke, s katerimi zapiše bistvo učiteljevega podajanja. Pri tem učenec intenzivno in ustvarjalno sodeluje z učiteljem. Z zapiske in preglednicami si učenec razvija sposobnost pismenega izražanja, zato je samostojno zapisovanje zelo pomembno. Ne samo, da učenec postaja vse bolj pismen, pač pa razvija tudi svoje možnosti mišljenja. Urejeni in smiselni zapiski mu bodo dali več veselja za učenje, ob preglednicah bo razvijal smisel za sistematično delo.

Literatura: Kako naj se učim (B. Marentič, Požarnik), Poti do znanja (V. Pečjak), Uspešno učenje (V. Pečjak), Kako naj se učim (H. Maddox)

Antonija Habjan Križaj

Dobra menjava s tujino

V sestavljeni organizaciji Iskra so lani izvozili za 192 milijonov dinarjev — Izgube v nekaterih temeljnih organizacijah — Največ v Računalništvu v Kranju — Izgubo sta imeli tudi Iskrini tovarni v Železnikih in Retečah — Glavni vzrok iskanje domačega trga in neurejene razmere v proizvodnji računalniške opreme ter uvozne omejitve

Ljubljana — V sestavljeni organizaciji združenega dela Iskra so s poslovanjem in gospodarskimi dosežki lani zadovoljni. Čeprav so imeli veliko težav z uvozom surovin in repromaterialov, s spremembami carinskih in drugih predpisov, predvsem pa s preskrbo z domačimi repromateriali, so kot celota gospodarsko leto zaključili uspešno. Vendar se vse te težave, predvsem pa zahtevne domačih dobaviteljev po devizni soudeležbi, odražajo v slabšanju akumulativne sposobnosti. Zadolžni so z izvozom, saj so lani prodali na tuje za 192 milijonov dolar-

jev izdelkov in s tem precej presegli obveznosti, ki so si jih zadali v okviru skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

Kljub v celoti dobremu poslovanju rezultatu pa so se Iskrši morali v začetku leta spopasti z večjimi izgubami v nekaterih temeljnih organizacijah. Največ izgube so pridelali v Računalnikih v Kranju in sicer približno 70 milijonov dinarjev, med izgubami pa so še Mikroelektronika, Usmerjene zveze, Telefonske zveze in Široka potrošnja. Iskra v Železnikih in Retečah sta imeli dobrih 21 milijonov dinarjev izgube.

Tem. org. Računalniki in Mikroelektronika sta zabredli v težave zaradi neurejenih razmer v proizvodnji računalniške opreme in pri iskanju domačega trga, druga skupina izgubarjev pa zaradi zunanje-trgovinske menjave, ker so bili moteni kooperacijski odnosi. Tako Iskra Železniki kot Iskra Reteče, veliko izvažata v okviru tako imenovanih kooperacij s tujimi partnerji. Lansko jesen pa je bil nekaj mesecev zaprt tudi uvoz delov, ki jih pri nas vgradijo v aparate in spet izvozijo. Zato je močno padla proizvodnja in tovarni nista mogli izpolniti svojih izvoznih planov in seveda ne doseči planiranega dohodka.

Vse izgube so pokrili znotraj delovnih organizacij. Večina tovarni ima velike terjatve do kupcev, če bi bile te izplačane, izgube skoraj ne bi bilo.

Za letos spet načrtujejo za petino večji izvoz in to bo zahtevalo večji obseg dela, kajti le tako bodo lahko vzdržali pri tako velikih planih. Zato bodo zaključili drugo fazo del temeljne organizacije Mikroelektronika, kar predstavlja osnovo za prestrukturiranje večjega dela Iskrinih programov.

Poseben republiški zakon, ki želi napraviti red med proizvajalci računalniške opreme pri nas, zavezuje tudi Iskra, da se skupaj z drugimi proizvajalci odloči za enoten računalniški sistem. Ustanovili naj bi novo delovno organizacijo Iskra — Delta, medtem ko naj bi Gorenje izdelovalo le določene sestavne dele. Tako naj bi bilo računalništvo naravnano na skupen program. L. B.

BOGDAN
ŽONTAR

Ko študent na rajžo gre

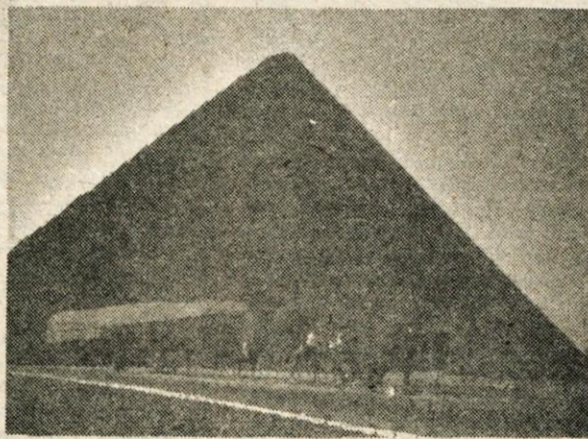
21

Šumenje morja naj bi delovalo pomirjajoče, uspa-
vajoče, pa sem se morju okrog nas navkljub zbudil
neprespan, s težko dojemljivo resnico v mislih –
skupne poti je konec. Tolažilo me je edino to, da
nisem edini, ki mu je teh nekaj tednov prehitro mi-
nilo in da me čaka še kup prijetnih dogodkov. Tista
poslednja zafrkancija iz obupa me je silila, da bi nekaj
bleknil, a se s cmokom v grlu ne da govoriti. Čim bolj
sem ga požiral tem večji je bil, nazadnje sem izdaval
samo: »Živijo! Fejst se mejta in spijta pri Frenku
kakšno pivo namesto mene!«

Morje svetlečih, počasi večajočih se lučk, ki se iz-
gubljajo v temo, odkrije bližino velemesta, do Sada-
tovega presenetljivega obiska v Tel Avivu prestolnice
arabskega sveta, smatrali so ga celo za prestolnico
Afrike. Svetleča celota je prekinjena samo na enem
mestu, kjer se razmakne in da prostor starejšemu so-
sedu, Nilu, ki kot mogočna črna avtocesta preseka me-
sto. V zraku se čuti razgret nemiren utrip črnega
kontinenta, ki je tu arabski, tako kot v atlaskih drža-
vah, a kljub temu tako različen od tistega na zahodu
kontinenta. Pravijo, da pelje v središče mesta avtobus
številka 400, to je tisti z obrnjeno pijano trojko in
dvema razpacanima pikama ob strani. Zavaljen spre-
vodnik me z dolgočasno vrže ven – voznje je konec,
sedaj pa pojdi kamor te je volja. Nasploh so skoraj vsi,
predvsem pa revnejši Egipčani obupno zavaljeni,
nekaj zaradi neprestanega natepavanja cenenih teste-
nin, nekaj pa zaradi grozne lenobe, ki takoj pade v oči –
Egipčan zaposlen v eni od mnogih birokratsko raz-
bohotenih državnih ustanov dela poprečno slabo uro
na dan, nič kaj živahnejše pa se ne obnaša doma. Iz-
gubljen na velikem Tahrir Squaru – ime so za tujce
skovali iz ene angleške in ene arabske besede in po-
meni tako kot milijoni drugih po svetu Trg osvobo-
ditve, sem taval med nekaj Arabci, ki jim še ni bilo do
spanja, nešteti pregradami ter visokimi ograjami, ki
nagovarjajo, da bi zlezle čeznje in v miru počili, a je
drevored črnih uniform z bajoneti usmerjenimi predse
mnogo prepričljivejši in me odbije nad Nil. Napol
viden ni kaj hujši kot narasla Sava, a vseeno vliva
spoštovanje. To je torej tista tako opevana reka, v ka-
teri pa že dolgo ne plava noben krokodil, vsaj še
dobrih dvajset stopinj proti jugu ne. Najdaljša reka
na svetu, presegata jo le dvojčka Mississippi in Misouri,
ki prihaja sem dol s kenijsko, tanzanijsko, ugandske
tromeje kjer mogočno izhaja iz Viktorijinega jezera,
se skozi trope prebije preko Albertovega in jezera
Kiova, pade v sudanske ravnine kjer v močvirjih
izgubi večji del vode, ki jo delno nadoknadi s pritoki,
dokler pri Kartumu ne sreča svojega enkrat letno bob-
nečega in poplavljalčevega brata Modrega Nila, ki z
etiopskega višavja prinaša vodo in blato, ki bo južne-
je rodilo največjo oazo na svetu – Egipt. Veletok, ki
edini opravi polovico poti brez pritokov in se kljub
temu ne izgubi v puščavi, temveč ji vdahne življenje.

V Youth Hostelu je mednarodna družčina, s katero
sem bil naslednje dni, precej skupaj, nejeverno gledala
tepca, ki se ponoči zavleče v park pod bujna drevesa
ob kairskem stolpu, ki se z enega od otokov dviguje
nad mesto. Raje kot temu, da sem celo noč, videl samo
enega Arabca, pa še ta me je lepo pozdravil in šel
mimo, verjamejo študentom o nasilnejših, ki ti ponoči
sežejo v spalno vrečo in ti snamejo denar s telesa, ali
te počakajo v stranski ulici in te olajšajo denarnega
bremena.

Kairo je največje mesto črne celine v katerem se
drenja skupaj s kozami, gosmi, psi in kopico otrok
v hišah v katerih se komaj zadržajo, hišah, ki jih
komaj opaziš iz kupov svinjarije in jih z nekaj koraki
premeriš podolgim in počez in bohoti v primestnih vi-
lah, crkavi in uživa, se valja v prahu izsušene zemlje,
ali pa v bazenu s primerno temperirano vodo razku-
ži.

Keopsova piramida.

ženega Nila, visi iz prenapolnjenih avtobusov in vla-
kov, se vzpenja na vozove, konje in osle, ali pa se vozi
z mercedezi, četrtina egiptovskega prebivalstva, to je
toliko kot znaša celoten letni prirastek na Kitajskem
ali pa pol Jugoslavije – pol Jugoslavije, enajst mili-
jonov ljudi zdrenjanih v enem mestu. Mesto, ki je
zraslo kjer se Nil otrese puščave in se prične razliviati
v široko delto, se razteza daleč vanjo, objema reko
z njenima otokoma, na zahodu pa je spojeno z Gizo in
že počasi objema eno od sedmerih čudes sveta, naj-
večje in najbolj znane egiptovske piramide Keopsovo,
Kefrenovo in Mykerinovo ter ponosno sfingo.

Zaradi nenehnega bega podeželskega prebivalstva
v mesto je država priseljevanje prepovedala, a brez
večjega uspeha. V tem človeškem mravljišču se vsako
leto izgubi več stotisoč prišlekov, kot gobe po dežju pa
poganjajo barakarska primestna naselja, in v puščavi
je težko ločiti začetek mesta od podeželja, in v puščavi
za piramidami, ki bodo ob takem nadaljevanju, kljub
vsem intervencijam mednarodnih organizacij – pred-
vsem UNESCO in egiptovske vlade, kmalu postale del
velemesta.

Prvi obisk piramid me je presenetil, podrla se so mi
vse predstave, v katerih so bile piramide dokaj polo-
žne, tu pa so strme, njihovo višino pa še poudarja
položaj na robu nad dolino. V dolini stoji le prizma
s Kefrenovim faraonskim obrazom, od katere in sveti-
šča okrog nje vodi nekaj koridor do Kefrenove pira-
mide, ki je edina ohranila na vrhu del sladke apnen-
časte površine. Celoten kompleks je vključeval še
mrtvaški tempelj, nižje stoječo zgradbo in na nasip
dvignjeno pot, ki je to območje povezovala s petimi
pristanišči za čolne. Sfingo je zob časa že močno načel.
Talnica, ki se je zaradi asuanskega jezua in skrbi za ce-
loletno stalno gladino Nila, dvignila na nekaj metrov
pod površino, povečuje razkiranje kamenja, vetrovi
brusijo vrat, ki je vse tanjši in grozi, da bo slej ko prej
prenehal nositi ogromno glavo, svoje pa so opravili
tudi izpušni plini avtomobilov, ki vozijo po cesti
speljani mimo sfinge, okrog Keopsove piramide v pu-
ščavo, večina agencij pa dostavlja turiste, tako da se
z nosom skoraj zaletijo v piramido, ko izstopajo iz av-
tobusa. Okrog drvijo avtomobili, veliko je lovcev na
turiste, ki se izdajajo za paznike a bi za izdaten bakšiš
prodali celo piramido, konji in kamele tekajo s turisti
na hrbtu okrog piramid, o filmski romantiki ni niti
sledu. Edino kar daje resničen vtis je veličina sfinge in
piramid.

Velika Keopsova piramida še vedno ostaja naj-
večje delo človeških rok, saj se dviguje 146 metrov
visoko, njena površina pa znaša preko 52 hektarov.

35 SMILJAN ROZMAN TA GLAVNA URŠA

Iz otroških ust se je razlegel tihi Ooooooh, v katerem si čutil pre-
senečenje, občudovanje in spoštovanje.

Jaka sploh ni mogel izgovoriti niti tega. Gledal je v steklenico z ja-
drnico. Oči so mu stopile iz jamic, usta pa je odpiral, kot bi mu kdo med
čeljusti zagostil spilo.

Dedek je užival v Jakovem portretu. Steklenico je dvignil nad glavo,
tako da so jo videli tudi tisti, ki so stali na zunanjem robu kroga. »Kaj
praviš, a?«

»Po moje se kar malo preveč baha,« je opomnil moj Glas.

»Molči,« sem ga ošela. »Vsak drug bi se bahal stokrat bolj, če bi
naredil kaj takega.«

»Prav imaš,« je pritrdil moj Glas.

»Kaj takega pa še ne,« se je končno utrgalo Jaku.

»Tvoja je!«

Jaka je stegnil roke proti dedku, boječ se, da bi se dedek ne premislil.
Kljub temu je vprašal: »Moja? Za zmeraj?«

»Kaj pa misliš!« se je na široko zasmel dedek. »Kar je dano, je v
grobu zakopano!«

Jakova usta so se spet raztegnila v polmesec.

»To ste morali drago plačati,« je glasno razmišljal Jaka.

»Prav nič nisem plačal. Naredil sem sam.«

»O!« se je zaslislalo v zboru.

Oči sošolcev so se polne občudovanja zagledale v dedka.

»Kaj, imeti takšnega dedka. To je nekaj!« se mi je dobrihal moj Glas.

»Prav imaš, dedek in pol je!« sem priznala. Ah, kako bi ga objela in
poljubila, vendar sem se vzdržala.

Jaka je vrtel v rokah steklenico z jadrnico in odkimaval.

Spet je prišla iz kuhinje Jakova mama in nas vse povabila na ribezov
sok. Dejala je: »Za hišo imamo vrt z ribezom, dovolj ga pridelamo za vso
zimo!«

Ko so se otroci gnetli v kuhinji, ko je dedek sedel pri štedilniku ob
silcu zganja, ki mu ga je natočila Jakova mama, sem se izmuznila nazaj
k Jaku.

»Sedi!« Pokazal je na stol, čeprav je sedel na njem že Slavko. In ker
je bil Slavko pameten, odličnjak, je takoj uganil, koliko je ura. Vstal je in
odšel v kuhinjo k drugim.

Sedla sem in se zagledala v prazno dvorišče, obdano s stanovanji.

»Tu stanuješ?«

»Ja. Kako ti je všeč?«

»Malo čudno je,« sem priznala. »Samo v filmih se vidi kaj takega.«

»Pa še res je. Več, to je bila Napoleonova kasarna.«

»Napoleonova?«

»No, ko so bili Napoleonovi Francozi v Ljubljani, so zgradili to
kasarno. Tam na drugi strani so bili hlevi za konje. Tu so bili huzarji.«

»Kaj pa je to?«

»Konjenica,« je rekel malo preveč važno Jaka. »Lahka konjenica.
To so bili gospodje. Ne navadni vojaki, pešaki. Si lahko misliš, kako je
bilo to, ko so stanovali huzarji? Hranjen konj, pisane uniforme, žvenket
sabelj, povelja, pesem, bobni in pišali.«

»Ja, zamišljam si,« sem prikimala, čeprav to ni bilo res, saj se nisem
na huzarje in na vojsko prav nič spoznala.

»Ah, škoda, da ni več huzarjev. Takoj bi se prijavil k huzarjem. Se-
veda, ko bi bil dovolj star. Včasih so bili res čudoviti časi.«

»Kaj se ti ne zdi, da so huzarji nekoliko zastareli. Danes ne uporab-
ljajo več konjenice.«

Jaka je zamahnil z desno. »Vem, vem. Danes so namesto konjenice
tanki. Toliko se že spoznam na vojsko, da to vem. Ampak, imenito bi
pa le bilo.«

»Zdaj pa imaš zmaje. Takrat se sanjali niso o zmajih in letalih,« se
mi je zareklo.

»Imaš tudi prav,« je priznal Jaka. »No, malo se že spoznaš na vojsko.
Ampak, dedkov avto. Kje ga je le snel?«

»Snel, kupil ga je in ga imel vso vojno skritega pri stricu Ambrožu
v skednju, pod senom. Dixi mu je ime.«

»Gala je!« spet Jaka.

»Tudi meni je všeč. Samo ropota in poka preveč.«

»Prav to mu daje posebno veljavo,« je razmišljal.

Dvorišče je bilo prazno, tiho, povezano v čvrst četverkotnik. Jaka,
kot da bi uganil moje misli: »Več, ni zmeraj tako mirno. Včasih igramo tu
nogomet. Naša stran proti nasprotni strani. Za prvi maj pa naredimo na
dvorišču pravo veselico, z godbo in plesom. Takrat bi morala priiti sem.«

B. TRAVEN:

14 OBLAST

Stari običaji indijanskega naroda so bili
daleč onkraj guvernerjevega zornega kota.
Zato je menil, da lahko njegov decreto čez noč
spremeni običaje nekega naroda.

Amalio se je spet povzpelo po stopnicah, ne
da bi ga kdo motil ali kaj vprašal.

Videti je bilo, da se nihče ne meni zanj.

Skupina ljudi, ki so taborili pod stopni-
cami, se nikakor ni dala motiti. Ljudje so kle-
petali, nekaj fantov je razposajeno igralo na
ustno harmoniko in na kitare.

Kazalo je, da postajajo ljudje na trgu še
bolj razposajeni. Med številnimi skupinami so
začeli plesati.

21

Potem pa je množica kakor na ukaz
tesnobno obmolnila. Vsa razposajenost je
ugasnila.

Številne skupine so se zganile in dvignile.
Starši so klicali otroke in jih stisnili k sebi.
Matere so zavijale dojenčke in si jih vezale
v bisage.

Moški so začeli pobirati svoje cunje.

In spet so vsi posedli.

Oči vseh pa so bile zdaj uprte v cabildo.
Skupina, ki je privedla novega poglavarja,
se je dvignila in se kakšnih dvajset korakov
odmaknila od stopnic.

Zdaj so stopili naprej trije capitani in šli
k stopnicam.

Glasno so poklicali navzgor: »Amalio, dve
uri sta minili. Prišli smo po službeno palico,
da jo izročimo novemu poglavarju. Navidada.
Navidada so pravično izvolili za poglavarja
odrasli možje našega barria. Tvoj čas je minil.
Izroči palico.«

Amalio je stopil iz šolske sobe, zdaj je stal
ob ograji verande. Ko so capitani povedali
svoje, je rekel:

»Gubernadorjev decreto mi ukazuje, da ne-
smem oddati palice, zadržati jo moram še eno
leto.«

Na to mu niso odgovorili ne capitani ne
kdorkoli iz skupine.

Množica na trgu pa, kakor da je slišala
vsako besedo, ki jo je spregovoril Amalio, je
začela vskajati – dvignilo se je vseh deset
tisoč možkih.

Če bi moški zagnali vik in krik, bi bilo to
kakor osvoboditev iz dušne móre; a vsi so
molčali ko grob. Samo nekaj majhnih otrok je
zajavkalo in nekaj psov je zalajalo, ker so jih
moški prebudili in prestrašili, ko so naglo
vstajali.

In zdaj je planila skupina mladeničev, ne
od tistih, ki so bili pooblašeni, temveč iz neke
druge skupine, ki je taborila daleč zadaj, na
zunanjem robu množice, kakor da je bila pri-
lepljena k njej.

Tekli so v stisnjemem klobčiču. Zato jih je
bilo težko prešteti. Morda jih je bilo šest,
lahko pa tudi deset.

Na pol so bili podobni bežičim srnjakom,
na pol napadajočim tigrom, ko so planili
kakor hudournik okoli množice Indijancev in
proti cabildu.

V resnici niso tekli, temveč so švignili
naprej z dolgimi, lahkotnimi skoki. Ko so tako
drveli naprej, so jim bila telesa malone vodo-
ravno stegnjena nad zemljo.

Vsak mladenič je držal v rokah macheto.
Med tekom so jih držali stegnjene daleč
naprej.

Fantje so bili bosí. Noge so jim bile nage-
tja do stegen. Z gornjega dela telesa so jim
viharje zakrpane, toda snažno oprane bele
srjace, podobne bluzam, ki so bile nad stegni
zavahane in zavezane.

Tekači so drveli tako stisnjeni drug k dru-
gemu, da nihče v množici ni mogel spoznati
nobenega od njih. Obrazi so jim bili spačeni,
s takšnim zaletom so se poganjali v skok. Usta
so bila široko razprta, oči pa priprte, da je bilo
videti samo ozko zarezo. Od silovitega razbur-
jenja so jim bila čela razbrzdana s širokimi,
temnimi gubami. Dolgi, črni lasje so v gostih
pramenih viharili okoli glave. Vse to je tako

močno spremenilo njihove obraze, da bi bilo
težko najti vsaj neznatno sled njihovih pravih
izrazov.

Minilo je komaj nekaj sekund, da so
pritekli iz njihove oddaljene skupine do
stopnic.

Stopnice so preleteli v dveh skokih. In že
so bili na verandi.

Amalio je opazil te fante, kako tečejo, saj
je imel z verande lep razgled čez ves trg. Takoj
je vedel, kaj to pomeni.

Planil je v šolski prostor, nekaj kriknil ženi
in otrokom in trdno zaprl vrata.

Na zunanji strani vrat je bila žabica.
Znotraj je bil samo leseni zatik, pritrjen na
vrata, da bi se potniki, ki so prenočevali v šoli,
lahko zaprli tudi z notranje strani.

Dva fanta sta se s hrbiti uprla v vrata.
Vrata so se tako naglo odprla, da so skočila iz
tečajev, ki so bili iz trdega lesa.

Krik groze je padel v tišino na trgu, kakor
bi hotel z naglim udarcem presekat ozračje –
krik je planil iz šole med množico.

To je bil krik Amaliove žene. To je bil
edini šum, ki ga je ljudstvo na trgu razumelo.

Skupina z novim poglavarjem, ki je stala
najbliže cabildu, je slišala iz šole samo kratek
ropot in naglo, zamolklo padanje teles.

Za drobec sekunde je eden od tekačev
stopil k ograji verande in kriknil: »Aho!« in
tako spretno vrgel službeno palico prvemu
capitanu, da jo je ta lahko ujel z rokama, ne
da bi mu padla na tla.

Skupina novega poglavarja je videla v tem
dobro znamenje: menili so namreč, da je ne-
spodobno, če bi poglavarjeva službena palica
ležala na tleh, pa naj bi bilo to kjerkoli in
kadarkoli. Indijancem je poglavarjeva palica
tako časten, celo svet simbol, kakor je kraljev
civilizirane države žezlo, zato mora biti
zmeraj v poglavarjevih rokah, če pa je delo
ali gre spat, mora položiti palico na majhen
domači oltar pred podobo svetnikov, ali pa
mora viseti na križu, ki stoji v poglavarjevi
kolibi, privezana z njegovo ruto ali volnenim
sashom, ki ga nosi podnevi okoli ledij.

Mladenič, ki se je za hip prikaval ob ograji
verande, je takoj spet izginil.

In tedaj je priletela čez ograjo verande in
padla v travo na tleh najprej Amaliova od-
sekana glava, nato pa še glava njegove žene in
glave njegovih otrok. Takoj nato so prilete-
li za njimi še razsekani kosi trupel umorjenih.

Vse to se je odigralo s takšno bliskovito
naglico, da se je moralo zazditi vsem ljudem,
ki so upirali oči v cabildo, kot pošastne sanje.
Od tistega trenutka, ko so Indijanci pritekli
do vzožja stopnic pa do trenutka, ko je v š-
rokem loku priletel čez ograjo verande zadnji
kos trupla, gotovo ni minilo več kakor deset
sekund.

In zdaj so prišli fantje iz šole. To
pravzaprav ni bil prihod.

Tesno drug ob drugem so planili čez ograjo
verande, se nekajkrat prekotalili na tleh, se
pognali z dolgimi skoki ob robu množice in se
prej, kot bi jih človek utegnil ujeti z očmi,
izginili v goščavi, ki je s te strani zapirala trg.

Zdaj so vstali tudi vsi tisti moški, ki so
doslej iz kakršnegakoli vzroka še sedeli ali le-
žali. Tudi ženske so vstale. Nekatere so
dvignile otroke visoko v zrak.

Oči vseh so se zdaj uprte v novega pogla-
varja.

Capitani so ga dvignili na svoja ramena, da
bi ga lahko videli vsi pripadniki nacije.

Z desnice je visoko dvignil službeno palico
s srebrnim gumbom in s črnim svilenim čopom
pod gumbom. Ta čop je bil znamenje, da
palica ni last kakšnega majhnega puelba ali
majhnega plemena, temveč je last velikega
naroda, sestojčega se iz več plemen in
barriev.

Ko je nato Navidad nekajkrat naglil
palico sem in tja, da bi pozdravil moše nacije,
je desetisočglava množica mož, žena in otrok
znaglasno zavriskala.

To je bil znaglasni krik ljudstva, ki se je
uprlo na oblast, ko je hotela vplivati na
njegovo usodo. To je bil uporni krik Indij-
ancev proti vladovladnosti in pohlepnosti
njih tute in prav nič dobrodošle rase.

KONEC

Marko Jenšterle

Skupno reševanje krajevnih problemov

V Cerkljah uspešno povezujejo vseh sedem krajevnih skupnosti še posebej v turizmu in športu, manj pa gospodarsko — Že doslej so s prispevki krajanov uredili marsikatero krajevno zadevo, zdaj pa nameravajo graditi še mrliške vežice

Cerklje — Seja kranjskega izvršnega sveta, ki je bila prejšnji teden v Cerkljah, je bila spet priložnost za razgrnitev krajevnih problemov, obenem pa predstavniki krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij niso zamolčali tudi najpomembnejših pridobitev povojnega obdobja v krajih pod Krvavcem. Sami so sicer kritično ugotovili, da bi lahko dosegli še kaj več, če bi uspeli povezati krajane vseh sedmih krajevnih skupnosti še na drugih področjih in ne le na turističnem in športnem ter v AMD. Sicer pa so tudi v tej krajevni skupnosti z okoli 1300 prebivalci vedno krajani sodelovali pri vseh večjih ali tudi manjših, akcijah s samoprispevki ali pa s prostovoljnim delom. Tako mislijo tudi v bodoče, saj so v srednjeročni plan zapisali vrsto nalog, ki jih sicer brez takšnega ali drugačnega sodelovanja krajanov ne bodo mogli uresničiti. To velja tudi za bližnji referendum za krajevni samoprispevek za izgradnjo mrliških vežic v Cerkljah, saj na cerkljanskem pokopališču pokopujejo iz petih krajevnih skupnosti.

Sicer pa kljub temu, da vsa leta precej vlagajo v komunalno uredjenost naselij, še vedno ostaja kup zadev, ki pa se jih bodo lotevali postopoma, saj za vse ni denarja. Česte so sicer uspeli že doslej asfaltirati, slaba pa je javna razsvetljava, vode jim primanjkuje že kakih deset let, vendar kaže, da bo v kratkem to vprašanje urejeno. Že vrsto let krajanje žuli napeljava novih telefonskih priključkov. Zdaj so sicer uspeli, vendar le na pol poti, saj imajo novo avtomatsko telefonsko centralo za 500 novih priključkov, prav toliko pa je tudi bodočih naročnikov. Zataknilo se je kar močno pri denarju, saj napeljava telefonov veljala kar okoli 4,6 milijarde starih din, kar pa je vsakega posameznega naročnika predstavljalo z 10 milijoni starih dinov, vsekakor preveliko breme. Čeprav izvršni svet skupščine občine vedno ne more v takih primerih

prinesti takoj najboljše rešitve, pa je predsednik izvršnega sveta Milan Bajželj opozoril na možnosti financiranja tudi takšnih investicij iz združenih sredstev krajevnih skupnosti.

Cerkljam se ne bo težko vključiti v letošnjo akcijo za polepšanje okolice, saj je skrb za lepši videz krajevnih skupnosti prav v Cerkljah že tradicionalna in v skrbi za svoj kraj so Cerkljanci nadvse uspešni. Da bi kar najbolj uredili tudi center Cerklj, pa ne le zaradi videza, pač pa tudi za varnost pešcev, predvsem pa osnovnošolcev, so se že pred časom odločili, da bodo cesto skozi Cerklje razširili. Medtem ko so eno staro in že razpadajočo hišo v bližini šole že odkupili in porušili, pa nameravajo enako tudi s Hribarjevo hišo, ki prav tako stoji tik ceste, ki je še posebej pozimi zaradi krvavskih smučarjev izredno obremenjena. Predsednik krajevnih skupnosti Jože Žun je opozoril še na vrsto drugih krajevnih problemov, kot je na primer zadrega z avtobusnim postajališčem, vendar pa kaže, da ga bodo rešili. Načeli so tudi vprašanje ribogojnice za krape v Lahovčah. Tega so se lotili člani ribiškega društva z namenom, da bi prispevali za razvoj turizma na tem območju, vendar pa so zaenkrat odnehal zaradi predpisov o spremembi namembnosti zemljišča. Člani izvršnega sveta so obljubili, da bodo to zadevo posebej proučili. Cerkljanci tudi niso mogli mimo tega, da ne bi spregovorili o zadevi Lovske družine Cerklje, čeprav je zadeva že pravno zaključena. Cerkljanski lovci niso imeli malo težav pri vključevanju v druge lovske družine. Njihova dejavnost na domačih tleh pa z ukinitvijo družine prav tako ne bo prenehala, saj so se vključili v komisijo za lovstvo pri Turističnem društvu, tako da bo tradicionalna razstava v Cerkljah doslej si jo je ogledalo že več kot 150.000 ljudi, poleg cvetja ohranila tudi lovski značaj.

L. M.

Vodovodno omrežje na Beli — Delavci Kovinarja z Jesenic so minulo soboto opravili nujna dela pri napeljavi vodovoda Kozjek — Strana na Koroški Beli. V jeseniški občini si nasploh izredno prizadevajo, da bi na vseh območjih bilo dovolj

vode in so se zato že odločili, da napeljejo vodo iz Peričnika tudi v naselja, ki ležijo južno od Jesenic. Vodovod Bela je v povezavi s Kozjekom torej še en korak naprej pri temeljiti izgradnji jeseniškega vodovodnega omrežja. — Foto: D. Kuralt

Obmejne prepustnice

Radovljica — Lani so v radovljiški občini izdali 2.317 novih potnih listov, 3.600 pa so jih podaljšali. Lani so tudi začeli z izdajanjem otroških potnih listov in jih občani lahko zamenjujejo, če so jih otroci prejeli pred dopolnjenim 14. letom starosti.

Po zakonu o prehajanju čez državno mejo in gibanju v mejnem pasu so tudi lani izdajali stalna in občasna dovoljenja. Stalna dovoljenja dobijo prosilci, ki stalno delajo v obmejnem pasu, in gorski reševalci. Začasno dovoljenje pa dobijo največ delavci Gozdne gospodarstva Bled, ki občasno opravljajo gradbena in gozdarska dela v mejnem pasu.

Lani se je precej povečalo število na novo izdanih prepustnic v obmejnem pasu med Jugoslavijo in Avstrijo predvsem zaradi omejitve prenosa denarja čez državno mejo s potnim listom. V primerjavi z letom prej se je število stalnih obmejnih prepustnic povečalo za desetkrat.

Do stalnih obmejnih prepustnic v obmejnem pasu z Avstrijo so upravičeni občani v občini Radovljica, ki prebivajo v naseljih, navedenih v sporazumu o obmejnem prometu med Jugoslavijo in republiko Avstrijo. Ker pa je v tem sporazumu več naselij v občini Radovljica, pričakujejo, da bodo letos izdali več stalnih obmejnih prepustnic. Zdaj ima take obmejne prepustnice okoli tretjina vseh upravičenih občanov.

D. Kuralt

Predstavljanje vojaškega poklica

Škofja Loka — Delovna skupina za usmerjanje mladine v vojaške šole in poklice pri občinski konferenci Socialistične zveze v Škofji Loki je dokaj dejavna. Za letos je pripravila glede na preteklost nekoliko širši program dela, katerega uspešno uresničuje tudi zaradi svoje dobre sestave.

Dva člana skupine, vojaški starejši, sta izpolnila na marčevskem sestanku dogovorjeno obvezo za predstavitev vojaškega poklica mladim. Doslej sta obiskala vse osnovne šole v škofjeloški občini in se z učenci sedmih razredov po ogledu filmov o srednjih vojaških šolah ter šolanju oficirskih kadrov pogovarjala o poklicnih možnostih na tem področju. Mladim, med katerimi je veliko zanimanja predvsem za tehnične in druge specializirane poklice v naših oboroženih silah, sta skušala spodbuditi zanimanje za izredno široke možnosti izobraževanja v vojaških šolah. Obenem sta jim predstavila vse prednosti pri tem izobraževanju in tudi posebnosti dela vojaškega starešine.

Nadaljevanje te akcije pomenijo pogovori s starši, ki jih bodo do sredine aprila opravili pred roditeljskimi sestanki po šolah v občini. Odnos staršev do vojaškega poklica namreč zaradi nepopolne obveščenosti ni vselej pozitiven. Zato si bodo prizadevali storiti korak naprej k spreminjanju takega pojmovanja.

Kolikor jim bo čas dopuščal, bodo maja seznanili z vojaškimi šolami in poklici tudi učence šestih razredov. V načrtu dela imajo sicer še več nalog. Kot doslej bodo tudi v bodoče spoznavali mlade z našo oborožitvijo, nič manj pomembno pa ne bo spodbujanje vseh oblik dela in aktivnosti v obrambnih krožkih po šolah.

Kljub sorazmerno dobremu odzivu mladih na letošnje razpise vojaških šol se v delovni skupini zavedajo, da bodo rezultati njihovega dela vidni šele v prihodnosti. Zato bodo težili k čim bolj stalni aktivnosti za pridobivanje mladih v vojaške poklice.

S. Saje

Črtomir Zorec

POMENKI O GORENJSKIH KRAJIH IN LJUDEH NA PODROČJU LJUBLJANSKIH OBČIN

(9. zapis)

Najbrž bi mi Vižmarci zamerili trditve, da je bila njihova občestna vasica dolga stoletja le neznatno občestno naselje v senci mogočnega — nemara tudi ošabnega — Sentvida. Sicer pa le njegovo drobno vasko »predmestje«. Iz teme povprečnosti so se Vižmarje izvile šele pred 113 leti, ko je bil 17. majnika 1869 na njihovih tleh organiziran slovit »gorenjski tabor«, prvi na na tedanjem Kranjskem.

ZA ZDRUŽENO SLOVENIJO

To je bilo geslo vseh slovenskih taborov, ki so se zvrstili v letih od 1868 do 1878 — bilo je to eno najbolj svetlih desetletij v polpretekli slovenski zgodovini. Lahko celo smemo trditi, da so štiri velika gibanja v teku našega zgodovinskega razvoja zajela slovensko ljudstvo:

Kmečki upori (15.—17. stoletje), tabori (1868—1878), gibanje za majniško deklaracijo (1917—1918) in narodnoosvobodilni boj.

Prav nič ne bo zato narobe, če ves tale zapis o ljubljanski Gorenjski posvetim vižmarskemu taboru, Franu Levstiku, pobudniku slovenskih taborov, in njegovi neusojni Lavri — Franji Koširjevi z Broda pri Tacnu.

S porazi avstrijske vojske v bitkah pri Magenti in Solferinu v juniju 1859 se je tudi sesul Bachov absolutistični režim, ki je že v kralji vsak poizkus narodnostnega gibanja. Z novo ustavo je bila nememskim narodom v Avstriji ustvarjena vsaj možnost boja za najosnovnejše narodnostne pravice. Z udeležbo na taborih in s svojimi glasno izraženimi zahtevami po Zdrženi Sloveniji, so Slovenci vstopili v zgodovino kot narod, ki se ne pusti več teptati.

Fran Levstik, 1831—1887

POBUDNIK TABOROV — FRAN LEVSTIK

Kar prav je, če se tudi v tem skromnem zapisu poklonimo Franu Levstiku, prvemu in pravemu dediču Prešernovih svobodoljubnih in demokratičnih idej. Tako se bomo hkrati spomnili lanske 150-letnice Levstikove smrti, ki v Sloveniji ni bila pozabljena. Kot je sicer pozabljeno marsikaj...

Idejo o množičnih vseljudskih taborih je Levstik povzel po Cehih kot tudi ime za te shode — tabore. Brž so se vneli za te prireditve štajerski rodoljubi. Pozneje je seglo taborsko gibanje še na Kranjsko, na Koroško, na Primorsko in celo v Istro.

Sprva so kraje za tabore organizatorji skrbno izbirali, pač take kjer je bila narodnostna zavest še prebujena in ljudje voljno gostoljubni.

Prvi tabor je bil v Ljutomeru (9. avgusta 1868, naslednje leto sta

mu že sledila tabora v Zalcu in Šempasu na Goriškem. Za taborom v Vižmarjih, ki je bil s svojimi 30.000 udeleženci pač najmočnejši, je sledil manjši na Kalcu (Notranjska), v Sevnici, v Ormožu, v Baljani (Goriška Brda), v Sežani, Tolmnu, Cerkljici, Vipavi, Kapeli pod Radgno, Kučedu v Istri, Bistrici pri Phberku, Zopračah na Koroškem, Kastrvu v Istri, Bukljah na Koroškem. Potem so tabori zamrli, vsaj večji. Manjši so se še pojavljali (pri Kobridu, na Kviškem in v Dolini pri Trstu).

Tabori so bili za domačine vsekakor praznični dogodek. Zato so bili skrbno pripravljani: kresovi so oznanjali dan narodnih slovesnosti in s slavaloki in pokanjem topov so sprejemali udeležence iz slovenskih pokrajin in goste iz slovanskih dežel. Godba in pesem, zastave in okrašeni vozovi, narodne noše in tisočeri šopki so izpričevali dobrodošlico.

In tako se je med gorenjskimi dekleti, ki so v narodnih nošah in s cvetjem sprejemale goste vižmarskega tabora pojavila tudi ljubka sedemnajstletna mladenka Franja Malenškova p. d. Koširjeva z Broda v Tacnu.

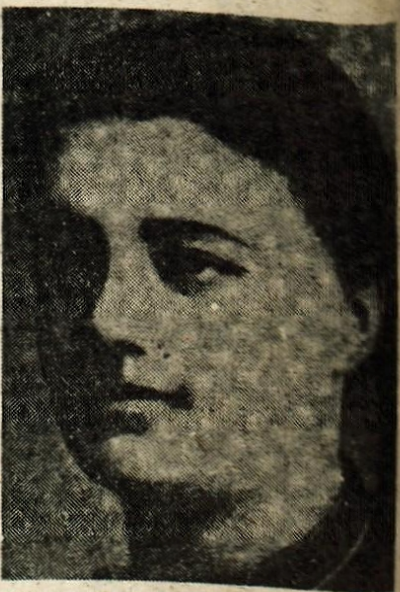
LEPA »ČARODEJKA«

S tako s pesniškim nazivom je mladoletno krčmarjevo hčerko z Broda pod Šmarno goro obdal takrat že 38-letni pesnik Fran Levstik. Bilo mu je tedaj že skoraj tako, kot nekaj desetletij prej Prešernu: živel je sam, ljubil in upal zaman... S Franjo Koširjevo se je sicer nekako že zaročil a jo zaradi svoje hude krvi in nagle jeze, tudi izgubil! Dekle je bilo najbrž po gorenjsko trmoglavno in ni hotelo prenašati ljubosumnega Levstika. Sprejelo je sicer njegove, nje posvečene ljubezenske »Franjine pesmi«, a se je že leta 1876 omožila z drugim...

Ljubezenska idila — tako lepo zastavljena in tako klavirno končana — datira že v leto pred vižmarskim taborom, ko je v Tacnu spremljala ljubljanske Sokole. Levstiku je bila, pač vseč pogumna Slovenka — prava prosta kmečka deklica — in ji je zato namenil tudi pozdravni nastop pred začetkom vižmarskega tabora (saj ji je sestavljal nagovor).

»Dragi slovenski bratje, vrli Sokolovci! Krepka perutnica slovenstva je ljubljanski Sokol. Dočakal je bil že težke čase, britke ure, velike viharje, zadela ga je celo smrt, iz katere pa se je vendar zopet prerogjen dvignil v novo življenje, kakor puč feniks iz plamena in zopet mogočno leta po krasni slovenski domovini. — Vrli Sokolovci, ljubljani bratje! Pozdravljam vas v imenu vseh tacevskih Slovencev ter v njih imenu podajam ta trak, vljudo vas prosi, da ga privežete na svojo ponosno zastavo, v spomin današnjega velikega dneva. — Ostanite zvesti sinovi svoje domovine!«

Se to povem, da je Franja Koširjeva svojega častilca krepko preživela, — kar za celih 40 let! Umrla je leta 1927.

Koširjeva Franja z Broda pod Šmarno goro

PONOSNI POMNIK NOB

Splet naključij je hotel, da sta se Levstik in Koširjeva poslednjič srečala (in videla) prav mestu, kjer je zdaj postavljen nadvse lep in izviren pomnik NOB, v obliki pokončne okrogle plošče iz belega kamna. Na mestu, kjer je bila prvič sprožena partizanska puška v nemškega okupatorja — pomemben dan v letu 1941 si velja zapomniti, saj je 22. julij hkrati tudi Dan vstaje, praznik vsega slovenskega naroda.

V spomenik, ki se beli ob cesti, so vklesane ponosne besede: »Partizanski strel je tukaj zadonel in pretrgal žalostno tišino. Plamen vstaje se je razžarel nad slovensko domovino.«

D. Ž.

Načrti kranjskih invalidov

Kranj — Letos skušajo tudi v društvu invalidov Kranj dosledno slediti izročilu mednarodnega leta invalidov in z delom ter osveščanjem družbe pomagati invalidu do enakega položaja v skupnosti. Tako dejavnosti s pomembno vsebino prednjačijo pred prireditvami in proslavami. Vendar pa tudi teh ne zanemarjajo.

Kmalu se nameravajo kranjski invalidi sestati tudi slovesno. S srečanjem invalidov Maribora, Kranja ter slovenskih paraplegikov nameravajo združiti praznovanje letošnjega mednarodnega dneva invalidov. Sestali se bodo v razstavnih prostorih Gorenjskega sejma v Kranju 19. ju-

nija, društvo pa bo sprejemalo prijave in vplačila konzumacije od 13. aprila do 10. maja.

Društvo namerava ustanoviti tudi pevski zbor, da bodo tudi sami tvorili sodelovali v kulturnem življenju in da bo pesem na družabnih srečanjih bolj ubrana. Ljubitelji petja se lahko v zbor prijavijo poverjeniku ali neposredno kranjskemu društvu. Obenem pa si društvo želi tudi bolj množične rekreacije v invalidskem športnem društvu »Borec«, koder invalidi lahko igrajo odbojko, streljajo, balinajo, kegljajo, plavajo ali šahirajo.

D. Ž.

Manj kandidatov za voznike

Kandidatov za voznike je zdaj nekoliko manj, so pa za izpit kar dobro pripravljeni – Pri teoretičnem delu izpita je uspešnost kandidatov večja kot pri praktičnem

Veliko nezgod s traktorjem

Na postaji milice v Radovljici ugotavljajo, da je poraslo število kaznivih dejanj tatvine in goljufije – Zaskrbljujoče je število nezgod s traktorjem

Radovljica — Lani so na območju Postaje milice obravnavali 457 kaznivih dejanj ali 20,7 odstotkov vseh obravnavanih kaznivih dejanj na območju Uprave za notranje zadeve Kranj. Podali so 487 kazenskih ovadb.

V primerjavi z letom prej je število kaznivih dejanj naraslo za 16 odstotkov ali se je povečalo za 70 kaznivih dejanj. Predvsem se je povečalo število kaznivih dejanj zoper družbeno in zasebno premoženje. Zmanjšalo se je število kaznivih dejanj, ki so jih storili otroci in mladolletniki. Lani so izvršili otroci 15 kaznivih dejanj.

Pri analizi gospodarske kriminalitete ugotavljajo, da je bilo odkrivanje kaznivih dejanj lani bolj intenzivno in bolj uspešno kot v letu prej. S področja splošne kriminalitete lani niso obravnavali posebno hudih kaznivih dejanj. Največ teh kaznivih dejanj predstavljajo kazniva dejanja tatvin, ki so se v primerjavi z letom 1980 povečala za 80 odstotkov ali 23 primerov. Število kaznivih dejanj velike tatvine se je povečalo za 36 primerov ali za 38 odstotkov. Znatno so se povečala tudi kazniva dejanja goljufije, nekoliko pa se je zvišalo tudi število kaznivih dejanj ropov in nasilniškega obnašanja, medtem ko so ostala kazniva

dejanja s področja splošne kriminalitete v upadanju.

Veliko pa je bilo v strukturi prekrškov predvsem prekrškov zoper varstvo javnega reda in miru. Lanje bilo 533 prekrškov ali kar 81 odstotkov od skupnega števila prekrškov. Število kršiteljev se lani ni bistveno spremenilo v primerjavi z letom prej, prav tako ni bilo večjih sprememb pri spolu storilcev in številu povratnikov. Zaskrbljujoče pa se je povečalo število storilcev prekrškov v starosti do 18. leta in od 18. do 21. leta.

Proti storilcem prekrškov so sodniku za prekrške skupščine občine Radovljica lani podali 366 predlogov za uvedbo postopka o prekršku. Sodnik za prekrške je izdal odločbe le v 109 primerih ali 29 odstotkov ter 40 odločb iz leta poprej.

Postaja milice Radvljica tudi ugotavlja, da so lani obravnavali več dogodkov, ki nimajo značaja kaznivga dejanja. Najbolj so se povečali požari, kar za 43 odstotkov, vendar je pri teh požarih nastala le manjša gospodarska škoda. Zaskrbljuje pa je povečanje nezgod pri delu s smrtnim izidom, saj so se le-te povečale za 5 primerov, večji del pa odpade na nezgode, ki so se zgodile pri delu s kmetijskim traktorjem.

D. Kuralt

Ureditev križišča obvoznice — V radovljiški občini je bila ena pomembnih naložb v minulem letu obvoznica za lipniško dolino, ki naj bi razbremenila promet skozi Radovljico, predesem skozi Linhartov trg. Obvoznico in železniški nadvoz so zgradili, zdaj pa nameravajo vzporedno z izgradnjo kanalizacije Radovljica—Lesce urediti še križišče v Radovljici. — Foto: D. Kuralt

CESTA NEVARNA ZA OTROKE

V prvih pomladnih dneh beležimo največ nesreč, v katerih so ranjeni pešci ali kolesarji. Minuli teden so se zgodile kar štiri hude prometne nesreče, v katerih so bili udeleženi in tudi najhuje poškodovani pešci. Eden je podlegel hudim telesnim poškodbam. Vsi ponesrečenci so bili otroci, še ne dovolj izkušeni v cestno prometnih pravilih. Zato bi bilo pričakovati odgovornejše obnašanje drugih udeležencev v prometu.

• Prva nesreča se je pripetila v četrtek, 1. aprila, v Srednji vasi v Bohinju. Ko je 8-letna Andrejka Arh, doma iz Stare Fužine, izstopila iz avtobusa, je bil voznik osebnega avtomobila Branko Rijavec, star 28 let, iz Srednje vasi. Laže ranjeno deklico so odpeljali v jeseniško bolnišnico.

● Na Kidričevi cesti v Škofji Loki je voznik osebnega avtomobila Mirko Bončina, ki je vozil od Starega trga proti Triati, v bližini tovarne Peks trčil v 8-letnega Sebastjana Eržena, ki je prečkal cesto z desne. Otrok je bil v nesreči hudo ranjen.

● V Britofu pri Kranju pa je prometno nesrečo zakrivil otrok, ki je nenadoma skočil na cesto. 6-letni Boštjan Homar iz Srednjih Jars pri Domžalah je v nedeljo, 4. aprila, prišel izpred hiše na cesto. Tedaj je pripeljal z avtomobilom Rudič Bevk, ki je sicer zaviral in se umikl v levo, da ne bi trčil v otroka, vendar je le-ta vseeno priletel v vrata avtomobila. Otroka so hudo ranjenega odpeljali v kranjski zdravstveni dom.

D. Ž.

ružbľanie funk

nosti in zaščite

zadeve le njen integralni del
našega varnostnega sistema.

svojih
sistem
ovil, da

sil v organizacijah združen
družbenopolitičnih in sam
nih skupnostih.

Mlada socialistična dr
merah, kakršne vladajo n
stalnimi pritiski z različni

стандарту прикладу з таблиці

planinski pohodi vse bolj priljubljene oblika rekreacije, potrjuje med drugim veliko zanimanje za skupni obisk raznih transverzal v našem in tujem pogorju; slovenske planinske poti, gorenjske partizanske poti, poti Kranjskih vrhov, loske poti, poti pri-

Razveseljivo je predvsem, da se tod zbirajo vedno novi udeleženci.

Razlogov za množično udeležbo na pohodih je prav gotovo več. Zelo radi vse dražjega goriva in nasploh večjih življenjskih stroškov dajejo mnogi prednost cenejšim skupinim izletom. Tudi dobra organizacija pohoda, ki planincu omogoča brezskrbno in predvsem varno turčevanje za večino udeležencev vabljiva

Pohodi, s katerimi prav tako prenašamo revolucionarna izročila in utrjujemo našo umsko ter telesno pripravljenost za obrambo domovine, so obenem velika šola planinskih večšin. Organizatorji planinskih pohodov namreč opozarjajo na primerno opremljenost udeležencev in posvečajo pozornost njihovi vzgoji za varno hojo v gore. Tako planinci pridobivajo bogate izkušnje, ki s jim v pomoč ob samostojnih planinskih izletih, krog usposobljenih obiskovalcev gora pa se stalno veča.

Zaradi takih prednosti organiziranih planinskih pohodov, razmišljajo v vodstvu kranjskega planinskega društva, bi bilo treba iskati širše možnosti za nadaljnji razvoj dejavnosti. Zanj bi se morale bolj kot doslej zavzemati tudi interesne skupnosti družbenih dejavnosti preurejanja financiranja. V marsičem bi lahko prav tako pripomogla naša zakonska ureditev prek sankcioniranja težkih prekrškov in nedisciplin v gorah. Seveda, sami planinci bodo k napredku pohodništva najbolj prispevali z bogatitvijo njegove vsebine. Pri tem organizatorjem nikakor ne bi smeli dovoljevati, da udeležence zvabijo na pohod z raznimi nagradami, kot so značke in priznanja, na najskromnejši izraz hvaležnosti in skrbi do planincev, kot je ponujen tople napitek, pa pozablja.

S. Saje

Otrok umrl

Predoslje – Zaradi neprimerne hitrosti voznika osebnega avtomobila 25-letnega Bojana Leniča iz Kranja se je v soboto proti večeru v Predosljah zgodila prometna nesreča, katere žrtev je 7-letni Igor Krč, ki je skočil na cesto za rolko, ki mu je ušla na vozniče. Lenič je otoka sicer opazil in močno zaviral, vendar ga je kljub temu zadela. Otoka so hudo ranjenega odpeljali v ljubljanski Klinični center, kjer je ponoči umrl.

D. Ž.

Podružbljanje funkcije varnosti in zaštite po NOB

Podruž varnos

zadeve le njen integralni del. Moč in vitalnost našega varnostnega sistema sta odvisna od naporov vseh družbe, delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, vseh narodov in narodnosti ter vseh organiziranih družbenopolitičnih sil v organizacijah združenega dela, krajevnih, družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti.

Mlada socialistična družba se mora v razmerah, kakršne vladajo na svetu, braniti pred stalnimi pritiski z različnih strani. Ta zakoni-

tost velja posebej za obdobja, kot so čas obračunavanja s kontrarevolucijo, obdobje nacionalizacije, informbirovskega pritiska, čas prodora dogmatskih, liberalističnih in nacionalističnih konceptov razvoja, vsekakor pa za celotno obdobje uveljavljanja sistema socialističnega samoupravljanja.

Prelomnica je bila 21. seja predsedstva ZKJ v Karadjordjevu 1971. Zahtevala je do slednješa borba ZK za krepitev socialističnega samoupravljanja in razrednih revolucionarnih temeljev politike in neposredne prakse ZK. Prišlo je do odločne konfrontacije s silami, ki so nastopale zoper socialistično samoupravljanje, torej zoper oblast delavskega razreda in vodilo vlogo ZKJ v njem. Vztraja

se na tem, da varnost in družbena samozaščita postanejo vsakodnevna skrb in naloga delovnega človeka, delovne organizacije, krajevne skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, skupščinskih organov in drugih samoupravnih asociacij. To vprašanje opredelimo tudi v ustavi.

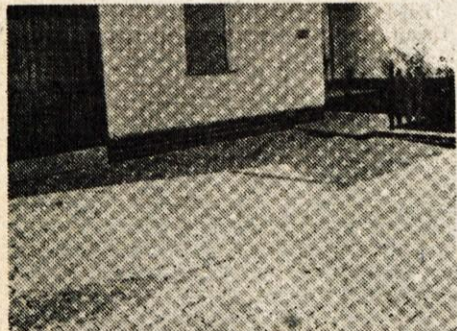
Čeprav ustava SFRJ v normativnem delu govori o družbeni samozasčiti relativno malo, pa so republike ustave – zlasti slovenska, temu področju posvetile izredno pozornost. V ustavi SRS je poleg načelnih ugotovitev v preambuli, oblikovana opredelitev vloge in namena družbene samozasčite v posebnem poglavju normativnega dela.

Jože Kavčič

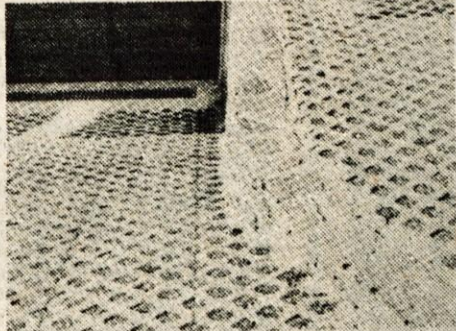
Elementi za zunanjo ureditev

Vegrad

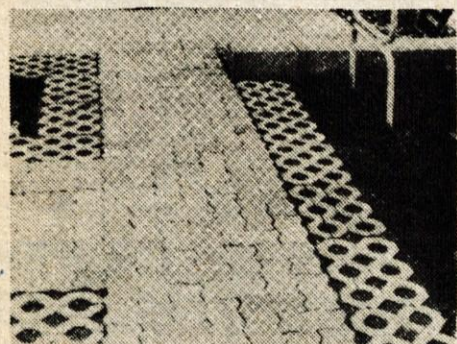
Vegrad Titovo Velenje izdeluje različne betonske elemente, s katerimi boste sami lepšali okolico stanovanjskih hiš. Izdelki so trajni, ne potrebujejo vzdrževanja, v različnih barvah pa boste estetsko oblikovali prostor.

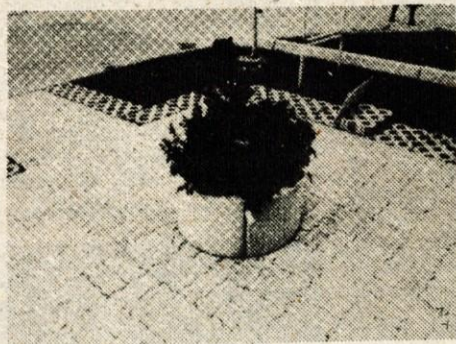
Betonske tlakovce priporočamo za tlakovanje dvorišč, poti, parkirnih prostorov. Tlakovce po potrebi lahko odstranite, nato pa položite v prvotni položaj.

Travne plošče so primerne za tlakovanje poti, dovozov do garaž. Z uporabo plošč ohranite zelene površine, saj pri hoji in vožnji ne boste ovirali rasti trave.

Betonske tlakovce in travne plošče lahko kombinirate, z različnimi barvami pa boste dosegli razgibanost prostora.

Betonski elementi za klopi, cvetlična korita, stopnice pa so primerni za ureditev okolice hiš.

Izdelke lahko kupite v trgovinah z gradbenim materialom in v Vegradu, tozd Vemont, Titovo Velenje, telefon 063/850-019, kjer boste dobili vse potrebne informacije.

IMOS – SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
TRŽIČ

objavlja prosta dela in naloge za obrat družbene prehrane

KV KUJARJA

Pogoji za sklenitev delovnega razmerja:

– zaključena poklicna šola – smer kuhar in tri leta delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusnim delom dveh mesecev. Osební dohodki so določeni s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov delovne organizacije.

Delovna organizacija povrne stroške prevoza na delo, oziroma zagotovi stanovanje v samskem domu.

Pismene prijave naj kandidati pošljejo na naslov: Imos – splošno gradbeno podjetje Tržič, Blejska cesta 8, kjer dobijo tudi vse informacije.

Objava velja do zasedbe del in nalog.

OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE o. o.
Kranj, Gosposvetska 10

Delovna skupnost skupnih služb Kranj razpisuje po sklepu delavskega sveta prosta dela oziroma naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostjo

– VODENJE SPLOŠNEGA SEKTORJA

Kandidati morajo izpolnjevati poleg z zakonom določenih pogojev še:

- visoka ali višja strokovna izobrazba pravne, upravne ali sociološke smeri,
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v stroki,
- izkazane organizacijsko-vodstvene sposobnosti,
- moralno politična neoporečnost.

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, o. o. Delovna skupnost skupnih služb Kranj, Gosposvetska 10. O izidu bodo obveščeni v roku 30 dni po poteku razpisa.

EISEN SPÖCK
9170 FERLACH, HAUPTPLATZ 13
Tel. 04227/3249

Nudimo vam:

motorne in električne kosilnice
STIHL motorne žage, HUSQARNA motorne žage,
verige za vse motorne žage,
SKF kroglični ležaji, GRUNDFOS črpalke,
elektronski žepni računalniki

Imamo zastopstvo in prodajo
električnega ročnega orodja firm:
BOSCH, MAKITA, METABO
in sicer za:

vrtalne stroje, kotne brusilke, luknjarice, ročne krožne
žage, verižne žage, motorne žage, skobeljnice

Znani smo po nizkih cenah.
Govorimo slovensko.

agrotehnika - gruda

Delovna organizacija
AGROTEHNIKA – GRUDA,
proizvodnja, notranja in zunanja trgovina,
servisi, n. sol. o. Ljubljana, Titova 38 – 40

Komisija za delovna razmerja TOZD Agrotehnika, trgovina
n. sol. o. Ljubljana, Titova 38

objavlja prosta dela in naloge v prodajalni Škofja Loka

SAMOSTOJNA PRODAJA BLAGA S SVETOVANJEM

Pogoji: – končana šola za prodajalce – tehnične stroke, 3 leta
delovnih izkušenj ter 60 dnevno poskusno delo

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas.

Pismene vloge sprejema DSSS kadrovska služba Ljubljana, Titova 38,
15 dni po objavi.

Kandidate bomo obvestili v desetih dneh po izbiri.

VAŠ DOM '82

KMETIJSKA
ZADRUGA
TRŽIČ

IŠČE
PASTIRJA

za pašo ovac
na Kriški gori
od 1. 5. do 15. 10. 1982

Podrobnejše informacije
dobite v KZ Tržič,
Križe 25 ali po telefonu
57-004.

SGP GRADBINEC Kranj
DS Družbeni standard JESENICE
Heroja Verdnika 40

V skladu s 53. členom statuta DELOVNE SKUPNOSTI DRUŽBENI STANDARD
Jesenice in po sklepu delavskega sveta DO razpisujemo delovne
naloge in opravila

VODJE DS DRUŽBENI STANDARD

Poleg splošnih zakonskih pogojev mora kandidat izpolnjevati še
naslednje pogoje:

- da ima srednjo ali višjo strokovno izobrazbo gradbene, ekonomske,
organizacijske ali gostinske smeri,
- da ima 5 let delovnih izkušenj na delovnih mestih svoje strokovnosti,
- da ima moralno etične kvalitete, ter aktiven odnos do razvijanja
samoupravnih odnosov

Dela in naloge vodje delovne skupnosti Družbeni standard razpisujemo
za obdobje 4 let.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju
razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi v zaprtih vojnicah z oznako
»za razpisno komisijo« na naslov SGP Gradbinec, Kranj, DS
Družbeni standard Jesenice, Heroja Verdnika 40.

SERVISNO PODJETJE KRANJ
Tavčarjeva 45

objavlja na podlagi sklepa DS javno licitacijo za prodajo tovornega avtomobila

TAM 60T – KIPER

nosilnost 2 t, letnik 1977, v voznom stanju. Izklicna cena je 165.000 din. Licitacija bo v četrtek, 8. aprila 82 ob 9. uri na obratu II, Tomšičeva ulica.

Udeleženci morajo pred pričetkom licitacije položiti 10 % varščino, od izklicne cene pri blagajni podjetja. Kupec plača tudi 28,9 % prometni davek.

Ogled vozila je možen uro pred pričetkom licitacije.

MALI OGLASI

telefon 27-960

proti poročnišnici)

uprava komerciala 28-463

PRODAM

Prodajne cipele za ŽIVE MEJE in rumene gmetke rumene forzičije dobite na ul. XXXI. divizije 54 (proti koparju) 2778

Prodajne KRAVO po drugem teletu. Prodajni KRAVO, Podlonk 1, Železniki 2910

JARČKE, stare 2 meseca, bom prodal od 10. aprila. Cegelnica 1, Naklo 2919

Prodajne KONJA, vajelega vseh kmečkih del. Milivoj Perišič, Dovje 111, Moj-2955

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša sodelavka v pokoju

VERA FLORJANČIČ

roj. 1918

Sindikalna organizacija SAVA Kranj

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša sodelavka iz kadrovskega sektorja

JOŽICA MALI

roj. 1943

Od nje smo se poslovili v ponedeljek, 5. aprila 1982 ob 17. uri na pokopališču v Trzinu.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA SAVA KRANJ

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

VIDE HOBER

iskreno zahvaljujemo gasilcem in upokojenkam iz Begunj, ki so pospremili na zadnji poti. Obenem se zahvaljujem TD Begunje za denar namesto venca na grob. Posebna zahvala pa velja dr. Ravniharjevi in medicinski sestri Saši Sušnik za zdravniško pomoč. Zahvaljujemo se tudi tov. Francki Princ za nesebično in prijetno delo med njeno boleznijo. Iskrena hvala sosedom ter vsem ostalim za izraženo usno in pismeno sožalje.

HVALA VSEM VSI NJENI

Begunje, 25. marca 1982

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage in spoštovane mame, stare mame, prababice, tašče, sestre in tete

ŠTEFANIJE OMAN

p. d. Jergovčeve mame

se zahvaljujem sosedom za pomoč v bolezni in ob smrti, sorodnikom, stancem in prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in vence in za tako številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo mi dolžni dr. Janezu Pustavruha za večletno zdravljenje na domu, prav tako hvala tudi medicinskima sestram Mojci in Branki za skrbno nego na domu. Zahvaljujemo se za spremstvo sodelavcem iz Iskre kot članom ZZB NOV Žabnica, gasilcem in pevcev za ganljivo petje, gospodinu Janezu Šiferju ter gospodu župniku hvala za njegove obiske na domu in za lep pogrebni obred. Hvala pa tudi vsem, ki so imeli našo drago mamo radi in jo bodo ohranili v zvestem spominu.

VSI NJENI

Žabnica, Breg ob Savi, Dobrunje, 1. aprila 1982

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame

IVANE OMERZA

okrajne babice v pokoju

iskreno in iz srca se zahvaljujem dobrim sosedom in prijateljem Šepetavčevim, Ropotarjevim in Roglovičim iz Trboja za pomoč v težkih trenutkih, vsem sorodnikom in znancem za izrečene tolažilne besede in izrečena sožalja, za podarjeno cvetje in denarno pomoč ter spremstvo na zadnji poti. Posebna hvala Milanu Novaku za govor ob odprtem grobu. Še posebej se zahvaljujem domačim pevcom, pevcom Društva upokojujencev Kranj in mladini iz Trboja. Hvala tudi Janezu Podgoršek in Tonetu Jenko, kakor tudi gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

V SEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ZALUJOČA HČERKA ANGELA

Trboje, 29. marca 1982

Prodajne globok OTROŠKI VOZIČEK, rdeč žamet. Telefon 22-282 3022

GLISER tuje izdelave s PRIKOLICO in MOTORJEM 40 KM Janson in opremo za smučanje prodajam ali zamenjam za 1 leto starega »FICKA« ali novega 126-P. Telefon 60-923 v službi (Ludvik Šterbenc) 3023

Zamenjam BIKA, starega 7 tednov, za TELICO enake starosti ali starejšo. Pečnik, Bodovlje 1, Škofja Loka 3024

Prodajne leseno OBLOGO za stene ali NAPUSC, Suha 40, Kranj 3025

Polaroidni FOTOAPARAT kodak EK 200 instant camera z motorjem in FLES hanimex K 400 prodajam. Dolinšek, Valjavčeva 3, Kranj, tel. 21-403 3026

Prodajne KRAVO s četrtim teletom. Pipanova 38, Senčur 3027

Prodajne zgodnji beli semenski KROMPIR kifelčar — jana. Žabnica 68, Hafner 3028

Prodajne 3 mesece starega JAGENJČKA. Gorenja vas — Reteče 40, Škofja Loka 3029

Prodajne KRAVO pred telitvijo. Mara Medja, Planinska 11, Bled 3030

Prodajne NEMŠKO OVČARKO z vzrejnim dovoljenjem, staro dve leti. Peter Bizjak, Sp. Gorje 146 3031

Prodajne rabljeno brako PRIKOLICO z naletno zavoro in gumijast COLN sprin-ter semperit. Ogled pri Milanu Kosiju, Jenkova 10, Kranj, tel. 21-090 od 8. do 12. in od 15. do 18. ure 3043

BETONSKO ŽELEZO, premera 10, in zaščitno steklo za čoln GT 400, GT 402, prodajam. R. Bojan, Gorenjesavska c. 38, Kranj 3044

KUPIM

Kupim OTROŠKI VOZIČEK (marelo) in STAJICO. Naslov v oglašnem oddelku. 3032

VOZILA

Prodajne OPEL ASCONO standard, letnik 1978. Janez Kalan, Praprotno 21, Selca nad Škofjo Loko, tel. 064-60-877 do 14. ure 2850

Prodajne SIMCO 1100, letnik 1972. Pipan, Hrastje 135, tel. 24-523 2830

Prodajne VW, letnik 1974. Cerklje 99 2837

Ugodno prodajne ZASTAVO 750, letnik 1975. Ogled vsak dan. Mirko Ašanin, Tončka Dežmana 2, Kranj — Planina 3033

Prodajne ŠKODO 110 L, letnik 1972, v nevoznom stanju, za dele. Ogled vsak dan. Malovrh, Potoče 25, Predvor (proti Jezerskem) 3034

Prodajne 126-P, letnik 1978, za 65.000 din. Peter Oblak, Frankovo naselje 55, Škofja Loka 3035

Prodajne ZASTAVO 101, letnik 1972, registriran do oktobra 1983, cena 2,3 SM. Kranj, Delavska 56, Stražišče 3036

Ugodno prodajne ZASTAVO 101, letnik 1972, športno preurejeno, široka platišča. Jože Tomažič, Sebenje n. h., Trzin 3037

Prodajne R-4, letnik 1977, registriran do marca 1983. Ogled vsak dan popoldan. Jozo Bagudič, Straža 7, Jesenice 3038

Prodajne SIMCO 1301 S neregistrirano, letnik 1970. Poklukar, Poljšica 13, Zg. Gorje, tel. 064-77-811 od 8. do 14. ure 3039

Prodajne ZASTAVO 101, nevozno. Udir, Kamna gorica 64, tel. 79-424 3040

Prodajne dva komplet KOLESA za »fickota« in zadnje steklo z okvirjem in okvir za sprednje steklo za ludo 1200. Telefon 62-100 3041

Prodajne dobro ohranjen R-4, letnik 1977, prevoženih 42.000 km. Informacije po tel. 77-779 3042

STANOVANJA

Soliden mlajši moški išče enosobno STANOVANJE ali GARSONJERO v Kranju ali okolici. Možno predplačilo. Ponudbe po tel. 23-248 dopoldan 3045

Mlada zakonca iščeta na Gorenjskem GARSONJERO z možnostjo uporabe kuhinje in kopalnice. Pomoč v gospodinjstvu. Sifra: Pomoč 3046

Oddam SOBO dvema dekletoma v Radovljici. Naslov v oglašnem oddelku. 3047

POSESTI

V Kranju najamem PROSTOR za atelje. Telefon 22-276 3048

Zamenjam komfortno vrstno marlesovo HISO z vrtom (71 kv. m) v Mariboru za ustrezno STANOVANJE v Ljubljani, Škofji Loki ali Kranju. Ponudbe pod: Soglasje 3049

Na lepem sončnem kraju, 20 km iz Kranja, prodajam HISO z gospodarskim poslopjem. Informacije v Hotemazah št. 46, Predvor 3050

ZAPOSLOTITVE

Na dom vzamem delo za ročno sestavljanje, pakiranje, ugrajevanje ali razno izsekovanje na ekscentrični stiskalnici. A. Malovrh, Potoče 25, Predvor 3051

OBVESTILA

OKRASNO DREVJE ZA VRTOVE:

Srebrne smreke, črne smreke in omorike (Pančičke) ter ciprese za ograje, dobite pri Kanciliji, Kranj. Cesta Kokrškega oddreda 12/a, (takoj za št. 12) v bližini vodovodnega stolpa.

SERVIS! Za čiščenje »stepihov«, tapisoma in itisona. Čistim za zasebni in družbeni sektor. Kličite po tel. 25-819 od 14. do 20. ure. 2512

Pred vhodom na kranjsko pokopališče je odprta nova prodajalna — kiosk CVETLIČARSTVO ANI KOS. Imamo bogato izbiro rož in sveč. Izdelujemo tudi vence, ikebane, šopke in po želji aranžiramo. Odprto je vsak dan od 8. do 18. ure razen nedelje 3005

UGLASUJEM in popravljam klavirje. Kličite po tel. 50-520 3052

ROLETE: lesene, plastične in žalužije naročite Špilerju, Gradnikova 9, Radovljica, tel. 75-610. Od 9. do 19. aprila bomo na sejmu v Kranju pod naslovom »Peterka iz Mengša in Špiler kot zastopnik«. Pri večjih naročilih bo sejmski popust. 3054

OSTALO

Popoldansko VARSTVO za dva majhna otroka iščemo. Nudimo dobro plačilo. Telefon 75-895 — Radovljica 3053

IZGUBLJENO

Ušel je BIKEC, težak približno 200 kg. Kdor kaj ve o njem, naj proti nagradi sporoči Jakobu Oblaku, Hraše 21, Smled-nik 3055

AVTO MOTO DRUŠTVO TRŽIČ

Izvršilni odbor Avto-moto društva Trzin objavlja prosta dela in naloge

DVEH INŠTRUKTORJEV PRAKTIČNE VOŽNJE AVTO-ŠOLE A IN B KATEGORIJE za nedoločen čas

Pogoji:

- inštruktorski izpit,
- poskusno delo 3 mesece

Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe ali se zglase osebno v pisarni društva Trzin, Ul. heroja Bračiča 4.

OBVESTILO O ZAPORI ULIC V MESTU KRANJU

V mesecu aprilu bo Samoupravna komunalna interesna skupnost občine Kranj pričela z vzdrževalnimi deli v naslednjih ulicah mesta Kranja:

PREŠERNOVA ULICA

bo zaprta za ves motorni promet od 12. do 23. 4. 1982

na TAVČARJEVI, TOMŠIČEVI in REGINČEVI ulici

bo promet oviran od 5. do 12. 4. 1982. Popolna zavora teh ulic pa bo v času od 12. do 23. 4. 1982.

Zaradi nemotenega poteka vseh vzdrževalnih del naprošamo vse uporabnike navedenih ulic, da se držijo naslednjih navodil:

1. Prebivalci mestnega jedra naj osebne avtomobile parkirajo na Titovem trgu namesto v ulicah.
2. Dostava do trgovin naj se omeji na minimum. Nujna dostava naj se organizira po dogovoru z izvajalci del (KOGP Kranj — TOZD Gradnje).
3. Za ostale uporabnike bo dostop do mesta v času popravila Prešernove ulice mogoč do parkirišča na Hujah in do Maistrovega trga.

Samoupravna komunalna interesna skupnost občine Kranj

Lth **LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV**

n. sol. o. Škofja Loka

objavljajo naslednja prosta dela in naloge

1. DIPLOMIRANI PRAVNIK (1 delavec)
2. PREDKALKULANT — ANALITIK (1 delavec)
3. VODJA OBRATA DRUŽBENE PREHRANE — EKONOM (1 delavec)
4. KUHAJ — VODJA KUHINJE (1 delavec)
5. KUHAJ (2 delavca)
6. STRUGAR (več delavcev)
7. KLJUČANICAR (več delavcev)
8. LIČAR (1 delavec)
9. DELAVEC ZA PRIUČITEV NA DELA STRUGARJA
10. REZKALEC (2 delavca)
11. BRUSILEC — OKROGLO — RAVNO (1 delavec)
12. ORODJAR (3 delavci)

Kandidati za zasedbo objavljenih del in nalog morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

pod 1. — da imajo diplomu II. stopnje pravne fakultete, željena praksa

pod 2. — da imajo višješolsko izobrazbo ekonomske, tehniške ali organizacijske smeri in 2 leti delovnih izkušenj

pod 3. — da imajo gostinsko ali drugo ustrezno srednjo šolo in 3 leta delovnih izkušenj

pod 4. in 5. — da imajo poklicno šolo za kuharja in željeno prakso pri pripravi toplih obrokov — malic

pod 6. — da imajo poklicno šolo (OD do 15.000 din)

pod 7. in 8. — da imajo poklicno šolo

pod 9. — da imajo popolno osemletko, možnost pridobitve interne kvalifikacije (OD do 11.000 din)

pod 10., 11. in 12. — da imajo poklicno šolo in odslužen vojaški rok

Prijave z ustreznimi dokazi sprejema kadrovska socialna služba DO in sicer v roku 15 dni po objavi.

Tak čudno je naše življenje s svojo mračno zavestjo, da se pesem konča v plitvem jarku za ceto, da se včasih konča, preden se je začela, brez zemlje in brez neba kot roža nedozorela. (K. Kovič)

V praznem ničemur je izgubil svoje mlado življenje

IGOR KRČ

učenec 1. b razreda

OSTAL NAM BO V LEPIM SPOMINU!

UČENCI IN KOLEKTIV OŠ JOSIP BROZ TITO

PREDOSLJE

Predoslje, 5. aprila 1982

Po Koroškem, po Kranjskem...

Vsi izleti so bili lepi vsak po svoje, tako kot tale, pa res že dolgo ne. Še enkrat smo lahko spoznali, kako malo poznamo svojo domovino. Pa ti kraji, ki smo jih obiskali, sploh niso daleč. Mimogrede smo bili čez Jezersko v Železni Kapli, potem pa naprej pod Obirjem po prebujajoči se Koroški mimo Rebrce skozi Miklavževo in Žitaro vas pa pod Peco

Izlet naročnikov – Lep dan je bil v soboto, ko smo se odpravili z našimi naročniki na Koroško. Veliko lepega in zanimivega smo videli: vasi pod Obirjem, Uršljo in Peco, se srečali z ravnoskemi železarji, pa pri Prežihovi v Kotljah smo se ogledali. Solzice v Peklu še niso pognale, a prebujala se je že tudi Prežihovina visoko nad Kotljami.

Nova številka Kinologa

Pred kratkim je izšla že druga številka letošnjega Kinologa, glasila Kinološke zveze Slovenije. Tokrat poleg običajnih rubrik prinaša zanimivo novost. Uredništvo je sklenilo v sleherni številki predstaviti enega od jubilejantov in častno prvo mesto v rubriki »Naši jubilejanti« tokrat pripada Pavletu Bojcu-Stjenki, predsedniku Kinološke zveze, ki je nedavno praznoval 60-letnico.

Kinolog tokrat piše o tem, kako udomaćiti psa, predstavlja malo znane pasme tibetskih psov, posebno mesto pa namenja domači pasmi, kraškemu ovčarju. Poroča o nedavni skupščini Kinološke zveze, v uvodu pa bralce seznanja s spremembami v uredništvu. V času med prvo in drugo številko Kinologa je izšla tudi prva številka kinološkega informatorja, ki bo tekoče obveščal o delu kinoloških društev.

D. Ž.

Kranjski turistični delavci:

Mesto urejamo zase, ne le za turista!

Kranj – Na redni letni skupščini so se zbrali kranjski turistični delavci. Pregledali so delo preteklih dveh let in ugotovili, da so bili pri svojem delu uspešni: vsako leto so organizirali pustno povorko, odvoz kosovnega materiala, leta 1980 pa skupaj z ribiči in učenci iz Iskre obširno očiščevalno akcijo.

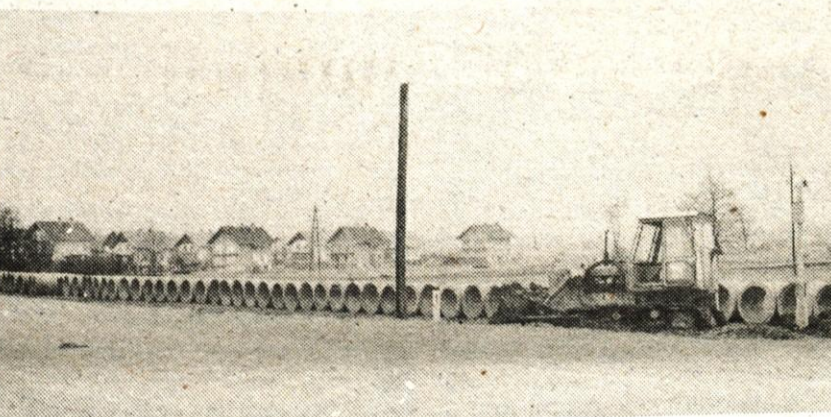
Vsako leto društvo sodeluje v tekmovalstvu za lepo okolje. Lani je Kranj dosegel četrto mesto na Gorenjskem. Oktobra 1980 so organizirali izlet članov v Fiumicello, jeseni 1981 pa so jim italijanski prijatelji obisk vrnili. Obe srečanja sta bili združeni tudi z bogatimi kulturnimi dogodki, nastopi pevskih zborov in fumičelske godbe na Gorenjskem.

V sodelovanju s Turistično zvezo Hrvatske je kranjsko društvo orga-

proti Prevaljam. Ne da se povedati kako hitro smo bili spet na naši meji in na slovenskem Koroškem. Skozi Poljano smo peljali najprej, vas, kjer je s 14. na 15. maj 1945 Herle Franc-Nande iz Mengša s Slandrovci in Tomšičevci vodil poslednjo bitko druge svetovne vojne v Evropi.

Že je pred nami ravska železarna, mogočna, prostrana. Vse do stanovanjskih stolpnice sežejo njene proizvodne hale in skladišča na prostem. Preseneča urejenost tovarne. V nobeni tolikšni tovarni, kaj šele železarni, nisem videla tako urejenih zelenic in na oknih toliko rož. Pravijo, da ravska železarna slovi po cvetju. Zdaj je bilo še prezgodaj, da bi jo videli v cvetju, pa vendar je bilo na vsakem koraku opaziti to posebnost. Zlahtnost zunaj, zlahtnost znotraj. Prav v tej železarni se kale najboljša jekla, za britve, nože, sablje, vzmeti in podobno. Čez 360 let že topijo, ulivajo in kujejo ravenški železarji. Po vojni je za tridesetkrat povečala svojo proizvodnjo. Leta 1939 so ga proizvedli 7557 ton, leta 1977 pa že 200.000 ton. Po vsem svetu poznajo njeno jeklo. Leta 1977 so tu proizvedli 83,1 odstotka plemenitih, 16,3 kvalitnih ter le 0,6 odstotka navadnih vrst jekel. Ti odstotki se iz leta v leto spreminjajo v korist plemenitih jekel.

Moderno urejeno proizvodnjo imajo. Računalnik uravnava delo topilnice. Draga naprava je bila to, vendar se jim je izplačala v šestih mesecih. Na ekranu se delavcu sproti kažejo potrebe peči, kaj in koliko je treba dodati ta trenutek. Nobenih večjih napak, ki so skvarile cele peči, ni več. Kvaliteta je zagotovljena. Vendar, tudi Ravenčane pesti pomanjkanje surovin.

Kanalizacija Lesce-Radovljica – Samoupravna interesna komunalna skupnost radovljiške občine ima v programu tudi izgradnjo kanalizacije Lesce-Radovljica. Ob precejšnjih delih nameravajo ob enem tudi urediti desni pločnik v Lesce, opraviti sanacijo ceste v Cankarjevem naselju ter zgraditi kolesarsko stezo. Cesta naj bi dobila novo asfaltno prevleko, naložba pa po predračunu velja okoli 20 milijonov dinarjev. – Foto: D. Kuralt

prišlo več odpadnega železa kakor prej.

5.200 delavcev ima ravska železarna. Ob tovarni je raslo tudi mesto. Nova stanovanjska naselja so spremenila videz starih Raven. Kotelj in drugih krajev, kjer žive železarji. S Prežihovine nad Kotljami Voranc danes s ponosom gleda na blizu sto novih hišnih hišic v novih Kotljah. Kako drugače je danes za živeti tu spodaj, kot tedaj, ko je on še pasel tod okrog svoja Jirsa in Bavha.

Tudi dom Prežihovega Voranca smo si ogledali potem, ko smo se v restavraciji »Pod Uršljo« v Ravnah najedli in odžejali. Narodni park je Prežihovina. Saj bi tudi težko našli tako lep kosček slovenske zemlje. Poleti mora biti lepo tu gori. Ob grobu spodaj na koteljskem pokopališču smo se poklonili njegovemu spominu, ob spomeniku padlim sredi starih Kotelj pa vsem padlim Kotelčanom. Na spomeniku piše, da so se zadnje oktobrske nedelje 1943 Hotuljci s partizani tu pod lipo zbrali in zakleli: Smrt fašizmu – svobodo narodu! Veliko je padlo dragocenih življenj tudi iz Kotelj.

Slovenjgrдец nas je pričakal sicer malce deževen, zato smo nekateri pohiteli v umetnostno galerijo, kjer ravnokar razstavljajo gobeline jugoslovanske likovne umetnice, drugi pa seveda v vinski hram. Harmonikar Peter je ves čas držal gor dobro štimungo, še malo smo se pogovorili o tem in onem, pa smo bili spet v Kranju. Zadovoljni, kajti veliko smo videli, veliko novega slišali od Alpetourvega vodiča Janka Bidovca. Kar je veliko vredno na takšnem izletu, da smo bili veseli, pa nobeden nereden. Da bi bilo še kdaj tako.

D. Dolenc

GLASOVA ANKETA

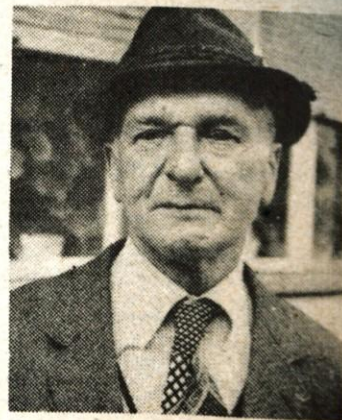
Z Glasom je vedno lepo

Na zadnji postaji, na Vranjskem, malo preden smo dokončno »zašpilili« naš spomladanski izlet naročnikov, smo pobrali nekatere, kako je bilo, ko so izvedeli, da so izžrebani, kako se počutijo, če je bil zadosti zanimiv izlet, pa še o tem, kaj najraje preberejo v Glasu in kaj bi radi videli, da bi se zapisali zanje. Pa ne vem, ali jih je bilo navdušenje nad izletom tako prevzelo, da niso hoteli nobene kritične reči, ali pa je naš Glas res postal tako dober. Le to bi vsi radi, da ne bi z izleti prenehali, pa čeprav je stabilizacija. To nas druži, to nas skupaj drži, verjemite, je dejal tisti postavni fant, ki se je v imenu vseh zahvalil za to našo pozornost.

Rafko Mravlja, Most na Soči – Že od 1954. leta, ko sem služil vojake v Makedoniji, sem naročil Glas, in ko me je leto kasneje življenje zaneslo na Primorsko, v Most na Soči, je šel Glas z mano. Vsa leta skozenj spoznavam, kaj se dogaja na Gorenjskem, posebej pa v Skofji Loki. Najprej seveda pogledam, če je kdo umrl, pa kako napredujejo v Skofji Loki in v obeh dolinah. Zadnja stran je navadno najbolj zanimiva, pa srednje strani. Ja, moram vam pa povedati, da sem bil kar solzan od veselja, ko sem videl sebe napisanega v Glasu. Da sem jaz, tako daleč od doma, imel tako srečo! Že dan prej sem moral priti sem gor, domov bom šel pa šele jutri ali pojutrišnjem. Bilo je pa zares lepo.

Jože Jakopič, Spodnje Gorje – Vsa vas se je čudila, da sem ravno jaz izžreban. Z mano vred so se veselili in mi čestitali. No, tako pač nanese. Žreb je žreb, jaz sem bil pa zares vesel, da sem bil izbran. Enaindvajset let sem že naročnik. Dnevnik sem takrat odpovedal, pa Glas naročil. Pa mi še nikoli ni bilo žal. Najprej ved-

no pregledam male oglase, pa kateri veterinar je dežuren tisti teden za naš konec, pa vse, kar se kmeta tiče. Pa tudi ostalo, saj veliko zanimivega prinese vsakič. Z izletom sem pa tako zadovoljen, kot še nikoli. Bomo že gledali, da bomo še kakšnega naročnika pridobili. Še ta mlade bomo prepričali.

Štefka Veternik, Tenetiše – Moram povedati, da sama nisem bila izžrebana, ampak sem imela posebno srečo. Franc Ramovš iz Kranja ni mogel na pot, pa so meni dejali, če hočem iti. Seveda sem bila takoj za, kajti slišala sem že, kako lepo je na vaših izletih. Glas imamo doma naročen. Na očeta prihaja, ki je že 82 let star. Rada ga prebiram in pri hiši bo ostal tudi potem, ko morda nekoč očeta ne bo več. Da bi ga še kaj izboljšali? Ne vem, zdi se mi, da je zadnje čase postal boljši in res ne vem, kaj bi bilo še treba spremeniti. Za vsakega nekaj prinese. Vsak Gorenjec bi ga moral imeti doma. Ampak tale izlet je bil pa res lep. Drugič v življenju sem bila na izletu sploh, pa mi to pomeni še veliko več.

D. Dolenc

Tržič – Za dan brigadirjev so tržiški mladinci v prostoru bodočega turističnega društva pod oboki občinske stavbe odprli zanimivo razstavo, ki bo na ogled vsak dan od 17. do 19. ure in sicer do četrtega, 9. aprila. Razstava prikazuje v besedi in sliki pot tržiške mladinske delovne brigade Koroški odred, ki se je od 1974. leta, ko je bila oblikovana, udeleževala republiških ter lani prvič tudi zvezne delovne akcije. Z delovišč je prinesla številna priznanja, med katerimi gotovo največ pomeni trak akcije iz Suhe krajine. Razstavo dopolnjuje tudi prikaz o delu pionirjev, posebno lanskem, ko so bili Tržičani organizatorji gorenjske pionirske brigade dr. France Prešeren. Razstava, ki med mladimi zbuja precejšnje zanimanje, je vsekakor tudi spodbuda, da se bodo v letošnje akcije vključevali vsaj tako množično kot prejšnja leta. – H. Jelovčan

Tudi planinci v štafeti

Ljubljana – Že vrsto let se mladi planinci udeležujejo ene najpomembnejših mladinskih manifestacij, štafete mladosti. Štafeto palico bodo letos ponesli skupaj s smučarji. Sprejeli jo bodo v Bohinjski Bistrici, se z njo povzpeli prek Raven, Koble in sedla vrh Bače, sestopili do zaselka Bača in jo predali v Podbrdu. Mladinski odseki gorenjskega, primorskega in ljubljanskega območja bodo do 10. aprila prijavi mladinski komisiji pri Planinski zvezi Slove-

nije skupine nosilcev štafete. Vsako od skupin, v kateri bo več kot 15 mladih planincev, bodo zadovolili za eno etapo, nosilec štafete palice pa bo najzgodnejši mladinec v skupini. Po končanih prijavah bodo mladinske odseke seznanili s podrobno razporeditvijo skupin na poti štafete. Drugim mladinskim odsekom in planinskim društvom, ki ne bodo sodelovali v štafeti, priporočajo obisk prireditve, združen s hkratnim izletom v gore nad Bohinjem. (S)

Kranjski turistični delavci so se na skupščini posebej zahvalili dolgoletnemu podpredsedniku društva Francu Dolinarju in tajnici Kati Dolinar. Brez njunega prizadevanja za razvoj turizma v Kranju in okolici kranjsko turistično društvo zagotovo ne bi dosegalo takšnih uspehov. – Foto: D. Dolenc

D. Dolenc